

עֲזְרֵי מַעַם הַשָּׁם עוֹשֶׂה שְׁמַיִם וָאָרֶץ

סֵפֶר

הַזֵּהָר

הַשָּׁלֹם וְהַמִּנְקֵד
עַל חַמְשָׁה חֲמִשִּׁי תוֹרָה

מִהַתְנָא הָאֱלֹקִי
רַבֵּן שְׁמַעוֹן בֶּר יוֹחָאי זִיע"א

פְּרִשְׁת וַיֵּצֵא

יוֹצֵא לְאוֹר עַל יְדֵי "מִפְעַל הַזֵּהָר הָעוֹלָמִי"
בַּעִיָּה "ק בֵּית שְׁמֹשׁ תוֹבֵב" א
חַמְשָׁה עָשָׂר בָּאֵב תש"ע לפ"ק

הוצאת:

שע"י "חברה מזכי הרבים העולמי" מפעל עולמי להצלת הדת

מיסודו של הגה"צ רבי שלום יהודה גראס
כ"ק מרן אדמו"ר מהאלמין שליט"א
רחוב נחל לכיש 24/8 רמת בית שמש ארץ ישראל
טל: 054-843-6784 / פקס: 02-995-1300

MIFAL HAZOHAR HOILUMI
CIO CHEVREH MAZAKEI HARABIM HOILUMI
Under The Supervision Of Rabbi Sholom Yehuda Gross
The Head Of The Rabbinical Court Of Holmin
Cong. Of Holmin, Nachal Lachish 24/8
Ramat Beth Shemesh 99093, Israel
Tel: 054-843-6784 / fax: 02-995-1300
hazohar.com@gmail.com

מצוה גדולה לזכות את הרבים

ולפרסם ספרי הזוהר היומי
בבתי כנסיות, בבתי מדרשות, בשמחות, לכל החברים וידידים
ולכל אחד ואחד מישראל, לקרב הגאולה שלימה בב"א
וכל המזכה את הרבים זוכה לבנים צדיקים
ולכל ההבטחות הרשב"י זיע"א

כל הזכויות שמורות

ואין למכור או לסחור או לקבל רווח עבור הטקסט או חלקו
מותר ומצוה ללמוד ולזכות את הרבים בחינם בלבד

ניתן ל"מפעל הזוהר העולמי"

על ידי הרב הצדיק המקובל **הרב בניהו שמואלי** שליט"א
ראש ישיבת "נהר שלום" (רח' שילה 6 ירושלים)
לעילוי נשמת מורינו ורבינו הצדיק הקדוש
רבי **מרדכי** בן מרים **שרעב"י** זיע"א

שָׁתָא, לְקַבִּיל יִצְחָק, דְּאֵתִילִיד בֵּיהּ, וְאַנָּן מִדְּבָרֵינוּ
בֵּיהּ עֲקֵדַת יִצְחָק, וְאִיהוּ יוֹמָא דְּדִינָא, לְקַבִּל מִדַּת
הַדִּין דְּאַחִיד בֵּיהּ.

בְּיוֹם הַכְּפוּרִים, לְקַבִּיל מֹשֶׁה, דְּקַבִּיל קוּדְשָׁא
בְּרִיךְ הוּא בֵּיהּ צְלוּתִיהּ, וְחָם עַל יִשְׂרָאֵל,
וְאַהֲדַר לִיהּ לוחֵי אוֹרֵייתָא. בְּחַג הַסְּכוּת, לְקַבִּיל
אַהֲרֹן, דְּבִזְכוּתִיהּ הוּוּ אֲזַלִּין שְׁבַעַה עֲנָנִין, דְּחָפְן
עַל יִשְׂרָאֵל בְּסוּכוֹת, וּבְגִין כֶּךָ אֵינֻן עֲבָדִין סוּכָה.
וְכָל אוֹרֵייתָא, כַּמָּה רַזִּין עֵילָאִין סְתִימִין בֵּיהּ, וְכַד
אֲזַלִּין שְׁבַעַה מִתּוֹסָפִין בְּבִרְכָּאן, כָּל עֲלָמָא
בְּשְׁלִימוֹ סְגִיָּאָה.

פֶּרֶשֶׁת וַיֵּצֵא

פֶּתַח הַהוּא יוֹדְאֵי וְאָמַר, וַיִּקַּח לוֹ יַעֲקֹב מִקָּל
לְבָנָה לַח וְלוֹז וְעַרְמוֹן. וַיִּקַּח לוֹ לְגַרְמִיָּה,

לשון הקודש

הוֹלְכִים שְׁבַעַה עֲנָנִים שְׁכֹסוּ עַל יִשְׂרָאֵל
כְּמוֹ סְכוּת, וּמִשּׁוּם כֶּךָ הֵם עוֹשִׂים סְכָה.
וְכָל הַתּוֹרָה, כַּמָּה סוּדוֹת עֲלִיוֹנִים
נִסְתָּרִים בֵּיהּ, וּכְשֶׁהַשְּׁבַעַה הִלְלוּ
מִתּוֹסָפִים בְּבִרְכוּת, כָּל הָעוֹלָם בְּשְׁלָמוֹת
רַבָּה.

פֶּרֶשֶׁת וַיֵּצֵא

פֶּתַח הַיְּהוּדִי הַהוּא וְאָמַר, וַיִּקַּח לוֹ יַעֲקֹב

לְאָבוֹת, וְאַחֲזוּ בְּקָל קוֹל יַעֲקֹב. וּבִרְאֵשׁ
הַשָּׁנָה – כְּנִגְדַּת יִצְחָק שְׁנוֹלֵד בּוֹ, וְאַנָּן
מִזְכִּירִים בּוֹ אֶת עֲקֵדַת יִצְחָק, וְהוּא יוֹם
הַדִּין, כְּנִגְדַּת מִדַּת הַדִּין שְׁאַחֲזוּ בֵּיהּ.

בְּיוֹם הַכְּפוּרִים – כְּנִגְדַּת מֹשֶׁה, שֶׁהִקְדוּשׁ
בְּרוּךְ הוּא קָבַל בּוֹ אֶת תְּפִלָּתוֹ, וְחָם עַל
יִשְׂרָאֵל, וְהַחֲזִיר לוֹ אֶת לוחוֹת הַתּוֹרָה.
בְּחַג הַסְּכוּת – כְּנִגְדַּת אַהֲרֹן, שֶׁבִּזְכוּתוֹ הָיוּ

וּלְתַקְוִיָּה. מִקֵּל לִבָּנָה, דָּא רָזָא דְּוַא"ו דִּשְׁמָא
 קִדִּישָׁא, דְּאַקְרִי תַּפְאֶרֶת. דְּאִיהוּ אֶחֶיד בָּהּ. וְאִיהוּ
 בְּגִוּוֹנָא דְּמִקֵּל. לִבָּנָה, בֵּין (דף לד ע"ב) לְה"א עִילָאָה
 סְתִימָאָה. לַח, מִסְטָרָא דְּמִיָּא דְּאַקְרוּן חֶסֶד. וְלוֹז,
 מִסְטָרָא דְּאֵשׁ דְּאִיקְרִי גְבוּרָה. וְעֶרְמוֹן, מִסְטָרָא
 דְּגִבְרִיָּה וְחִלְקִיָּה. כָּלְלָא דְּכָל גְּוִוִּין. דְּהָא יַעֲקֹב
 חִבִּימָא חֲזָה בְּעֶרְמִימוּתָא.

וַיַּפְצִל בָּהֶם פְּצָלוֹת לִבָּנוֹת. בָּהֶם, בּוּ חֲזָה לִיָּה
 לְמִימָר, דְּהָא מִקֵּל חַד חֲזָה. מֵאִי בָּהֶם,
 בְּכָל אֵינוֹן שִׁבְעַ דְּרִגִּין, דְּרִמְיִזִּין בְּקָרָא, (דח"א כט
 א) דְּלָךְ ה' הַגְדֵּלָה וְהַגְבוּרָה. אֲשָׁלִים לוֹן בְּאֵינוֹן
 קִילּוּפִין חֲזוּרִין, דְּקָלִיף בָּהּ סְטָרָא דְּאֵשׁ, וְאַסְחָר לוֹן
 לְסְטָרָא דְּמִיָּם. חֲדָא הוּא דְּכְתִיב, מִחֲשֵׁף הַלְבָן אֲשֶׁר
 עַל הַמִּקְלוֹת.

לשון הקודש

וַיַּפְצִל בָּהֶם פְּצָלוֹת לִבָּנוֹת. בָּהֶם? בּוּ
 הִיָּה לוֹ לומֵר, שְׁהִרִי מִקֵּל אֶחָד הִיָּה! מַה
 זֶה בָּהֶם? בְּכָל אוֹתָם שִׁבְעַ דְּרִגּוֹת
 שְׁרָמוּזוֹת בְּכְתוּב שֶׁל לָךְ ה' הַגְדֵּלָה
 וְהַגְבוּרָה. הַשָּׁלִים אוֹתָם בְּאוֹתָן פְּצָלוֹת
 לִבָּנוֹת שֶׁפָּצַל בֵּהֶן חֲדָא שֶׁל הָאֵשׁ, וְסוּבֵב
 אוֹתָן לְחֶד הַמִּיָּם. זֶהוּ שְׁכָתוּב מִחֲשֵׁף
 הַלְבָן אֲשֶׁר עַל הַמִּקְלוֹת.

מִקֵּל לִבָּנָה לַח וְלוֹז וְעֶרְמוֹן. וַיַּקַּח לוֹ –
 לְעַצְמוֹ וּלְתַקְוִיָּה. מִקֵּל לִבָּנָה – זֶה סוּד שֶׁל
 וַא"ו שֶׁל הַשֵּׁם הַקָּדוֹשׁ, שְׁנִקְרָא תַּפְאֶרֶת,
 שֶׁהוּא אֶחָד בּוּ, וְהוּא כְּמוֹ הַמִּקֵּל. לִבָּנָה
 – בֵּין לְה"א הַעֲלִיּוֹן הַנִּסְתָּר. לַח – מִצַּד
 הַמִּיָּם שְׁנִקְרָאִים חֶסֶד. וְלוֹז – מִצַּד הָאֵשׁ
 שְׁנִקְרָאֵת גְבוּרָה. וְעֶרְמוֹן – מִצַּד שֶׁל
 עַצְמוֹ וְחִלְקוֹ. הַכָּלָל שֶׁל כָּל הַגְּוִוִּים. שְׁהִרִי
 יַעֲקֹב חֶכֶם הִיָּה בְּעֶרְמוּמִיּוֹת.

תָּא חַיִּי, שְׁבַע מַעֲלוֹת מִמְּקָלוֹת, רְמִיזוֹן בְּהֵי
קָרְאִי. וַיִּקַּח לוֹ יַעֲקֹב מִקָּל, חֵד. אֲשֶׁר עַל
הַמְּקָלוֹת, תִּרְיִן. הָא תִּלְת. וַיַּצַּג אֶת הַמְּקָלוֹת, תִּרְיִן,
הָא חֲמִשָּׁה. יַחֲמוּ הַצֵּאן אֶל הַמְּקָלוֹת, הָא שְׁבַעָה.

וַאֲיִנוֹן רָזָא דְשְׁבַע קוֹלוֹת, וַאֲיִנוֹן רָזָא
דְּכְתִיב, (משלי ט א) חֲצָבָה עֲמוּדִיהָ שְׁבַעָה.
וַאֲיִנוֹן שְׁבַע יוֹמֵי בְּרֵאשִׁית, דְּנִהָרִין מִרְאשִׁית,
דְּאִיקָרִי חֲכָמָה. וַאֲיִנוֹן שְׁבַע סְמִכִין, דְּאָקִים
קוּדְשָׁא בְּרִידָה הוּא עַל־יְהוּ עֲלֻמָּא, וְכוּלָּא בְּרָזָא
דְּשִׁמָּא קִדִּישָׁא.

תָּא חַיִּי, בֵּד הָזָה הָאִי מִקָּל בִּידוֹ דְּיַעֲקֹב שְׁלִימָא,
קָרִי לִיה אֲזִרְיָתָא מִקָּל. וְכֵד הָזָה בִּידֵי־הוּ
דְּמִשָּׁה וְאַהֲרֹן, קָרִי לִיה מִטָּה. הָדָא הוּא
דְּכְתִיב, (שמות ד כ) וַיִּקַּח מִשָּׁה אֶת מִטָּה הָאֱלֹהִים

לשון הקודש

שְׁבַעָה יָמֵי בְּרֵאשִׁית שְׁמַאֲרִים
מִרְאשִׁית, שְׁנִקְרָאת חֲכָמָה. וְהֵם שְׁבַעָה
עֲמוּדִים שְׁעֲלֵיהֶם הָקִים הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ
הוּא אֶת הָעוֹלָם, וְהַכֹּל בְּסוּד הַשֵּׁם
הַקְדוּשׁ.

בָּא וּרְאָה, בְּשִׁהֲיָה הַמְּקָל הַזֶּה בִּידֵי יַעֲקֹב
הַשְּׁלָם, קָרְאָה לוֹ הַתּוֹרָה מִקָּל. וְכֹאֲשֶׁר
הָזָה בִּידֵי מִשָּׁה וְאַהֲרֹן, קָרְאָה לוֹ מִטָּה.

בָּא וּרְאָה, שְׁבַע מַעֲלוֹת מִמְּקָלוֹת רְמוּזוֹת
בְּפִסּוּקִים הִלְלוּ. וַיִּקַּח לוֹ יַעֲקֹב מִקָּל –
אַחַת. אֲשֶׁר עַל הַמְּקָלוֹת – שְׁתֵּים. הָרִי
שְׁלֹשׁ. וַיַּצַּג אֶת הַמְּקָלוֹת – שְׁתֵּים. הָרִי
חֲמִשׁ. יַחֲמוּ הַצֵּאן אֶל הַמְּקָלוֹת – הָרִי
שְׁבַע.

וְהֵם הַסּוּד שֶׁל שְׁבַעָה קוֹלוֹת, וְהֵם סוּד
הַכְּתוּב (משלי ט) חֲצָבָה עֲמוּדִיהָ שְׁבַעָה. וְהֵם

בִּידוֹ. וְאַהֲרֹן נָמִי אֶחִיד בֵּיתוֹ. מֶה בֵּין הָאִי לְהָאִי.

אַלָּא רָזָא עֵילָאָה הוּא, כִּד הָוָה בִּידוֹי דִּיעֲקֹב, קָרִי לִיה אֲוִרִייתָא מַקֵּל, מַסְטָרָא דְקַל, דְּהָא יַעֲקֹב קוֹל אִיקָרִי, דְּכָתִיב (בראשית כז כב) תַּקֵּל קוֹל יַעֲקֹב. וּבְקוֹל אֶחִיד, דְּהָא דִּרְגִיזָה הוּא.

וְכִד הָוָה בִּידֵייהו דְּמִשָּׁה וְאַהֲרֹן, דְּאִינוּן אֶחִידִין בְּנֵצ"ח וְהו"ד, דְּאִינוּן תִּרְיִן סְמְכִין, אִיקָרִי מִטָּה, לִישָׁנָא דְסְמְכָא. דְּהָא עַל יְדֵייהו אֶסְתְּמִיד עֲלָמָא בְּאֲוִרִייתָא, דְּנָפִיק מִבֵּין תִּרְיִן לְמוֹדֵי ה' וְאַתִּיחִיבָא עַל יְדֵייהו. וְעַל דְּאִינוּן סְמְכִין לְעֲלָמָא בְּאֲוִרִייתָא, דְּנָפִיק מִבֵּין נֵצ"ח וְהו"ד, דְּאַחִידִין בְּהוּ. קָרָא לִיה מִטָּה. וּמֵאן דְּאַחִיד בְּאֲוִרִייתָא, סְמְכָא לִיה, וּמְחִזְקָא לִיה עַל יִרְכּוּי, דְּלֹא יִסְטִי לִימִינָא וּשְׂמָאלָא.

לשון הקודש

אַחֲוִיזִים בְּנֵצ"ח וְהו"ד, שְׁהִם שְׁנֵי עֲמוּדִים, נִקְרָא מִטָּה, לְשׁוֹן שֶׁל תְּמִיכָה, שְׁהִרֵי עַל יְדוֹ נִסְמָךְ הָעוֹלָם בְּתוֹרָה, שְׁיֻצָּאָת מִבֵּין שְׁנֵי לְמוֹדֵי ה' וְנִתְּנָה עַל יָדָם, וְעַל שְׁהִם תּוֹמְכִים אֶת הָעוֹלָם בְּתוֹרָה, שְׁיֻצָּאָה מִבֵּין נֵצ"ח וְהו"ד שְׁאַחֲוִיזִים בְּהִם, קָרָאָה לוֹ מִטָּה. וּמִי שְׁאַחֲוִיז בְּתוֹרָה, תּוֹמְכֵת אוֹתוֹ, וּמְחִזְקָתוֹ עַל יִרְכּוּי שְׁלֹא יִסְטָה יְמִין וּשְׂמָאל.

וְהוּ שְׁכָתוּב (שמות ד) וַיִּקַּח מֹשֶׁה אֶת מִטָּה הָאֱלֹהִים בִּידוֹ. וְגַם אַהֲרֹן אָחִיו בּוֹ. מֶה בֵּין זֶה לָזֶה?

אַלָּא סוּד עֲלִיּוֹן הוּא. בְּשִׁתְּהִי בִידֵי יַעֲקֹב, קָרָאָה לוֹ הַתּוֹרָה מַקֵּל, מִהֲצַד שֶׁל קַל, שְׁהִרֵי יַעֲקֹב נִקְרָא קוֹל, שְׁכָתוּב (בראשית כז) תַּקֵּל קוֹל יַעֲקֹב, וּבְקוֹל הוּא אֲחִיו, שְׁהִרֵי זֶה דִּרְגִיזָה.

וּבְשִׁתְּהִי בִידֵי מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן, שְׁהִם

וַכֹּאֵין אֵינוֹן יִשְׂרָאֵל דְּקוֹדֶשָׁא בְּרִיךְ הוּא יְהִיב
 לַחֲזוֹן אוֹרֵייתָא, לְגַלְגָּלָה לֹון רִזְיוֹן עֵילֵאִין.
 עֲלִייהוּ בְּתִיב (דברים ד ד) וְאַתֶּם תְּדַבְּקִים בָּהּ אֱלֹהֵיכֶם
 חַיִּים בְּלָכֶם הַיּוֹם.

מִדְרַשׁ הַנֶּעֱלָם

וַיַּצֵּא יַעֲקֹב. (דניאל ב כב) יָדַע מַה בְּחִשּׁוּכָא וְנִהוּרָא
 עֲמִיּה שְׂרָא, אַף עַל גַּב דְּנִהוּרָא עֲמִיּה שְׂרִי,
 יָדַע מַה בְּחִשּׁוּכָא. וְהֵינֵנוּ דְּבְתִיב, (ירמיה כג כד) אִם
 יִסְתֵּר אִישׁ בַּמִּסְתָּרִים וְאֲנִי לֹא אֶרְאֶנּוּ נְאֻם ה'. וּמִי
 אָמַר רַבִּי יְהוּדָה הָכִי, וְהָא אֲמָרֵן דִּהָא חֲכָמָתָא
 הָהִי בְּסִמְיֻכוּתָא דְקֶרְאִי, בְּכָל מַה דִּאִיתְקֹור,
 וְהָאִידְנָא פְּשִׁיטוּתָא דְקֶרְא צְרִיכְנָא, דִּאֲבִרְהֶם הָהִי,
 וַיִּצְחַק הָהִי, וַיַּעֲקֹב הָהִי. אָמַר לִיה אַף עַל גַּב דְּהָוֹן,
 חֲכָמָתָא דְקֶרְאִי אֶסְתַּבְּלָנָא לְמַנְדַּע.

לשון הקודש

שְׁכָתוּב (ירמיה כג) אִם יִסְתֵּר אִישׁ בַּמִּסְתָּרִים
 וְאֲנִי לֹא אֶרְאֶנּוּ נְאֻם ה'. וְהָאם אָמַר רַבִּי
 יְהוּדָה כֵּן, וְהָרִי אֲמָרֵנוּ שְׁהָרִי חֲכָמָה
 הִיתָה בְּסִמְיֻכוּת הַפְּסוּקִים בְּכָל מַה
 שְׁנֵאֲמַר? וְכַעַת פֶּשֶׁט הַכְּתוּב אָנוּ
 צְרִיכִים, שְׁאֲבִרְהֶם הִיָּה, וַיִּצְחַק הִיָּה,
 וַיַּעֲקֹב הִיָּה. אָמַר לוֹ: אַף עַל גַּב שְׁהָיוּ, אֵת
 הַחֲכָמָה שֶׁל הַפְּסוּקִים הַסְתַּבְּלָתִי לְדַעַת.

אֲשִׁרְיָהֶם יִשְׂרָאֵל שֶׁהַקּוֹדֶשׁ בְּרוּךְ הוּא
 נִתֵּן לָהֶם תּוֹרָה לְגַלּוּת לָהֶם סוּדוֹת
 עֲלִיוֹנִים, עֲלִיָּהֶם כְּתוּב (דברים ד) וְאַתֶּם
 תְּדַבְּקִים בָּהּ אֱלֹהֵיכֶם חַיִּים בְּלָכֶם הַיּוֹם.
 מִדְרַשׁ הַנֶּעֱלָם

וַיַּצֵּא יַעֲקֹב. (דניאל ב) יָדַע מַה בְּחִשּׁוּכָה
 וְהָאוֹר עִמּוֹ שׁוּרָה. אַף עַל גַּב שְׁהָאוֹר עִמּוֹ
 שׁוּרָה, יָדַע מַה בְּחִשּׁוּכָה, וְהֵינּוּ מַה

רַבִּי יִצְחָק פָּתַח, (תהלים טו א) **מִזְמוֹר לְדָוִד ה' מִי יִגּוֹר בְּאַהֲלָיָה מִי יִשְׁכֵּן בְּהַר קִדְשֶׁךָ הוֹלֵךְ תָּמִים וּפָעֵל צֶדֶק וְדֹבֵר אֱמֶת בִּלְבָבוֹ וְגו'.** מֵאִי מִשְׁמָע, אָמַר רַבִּי יְהוּדָה בַּר רַבִּי יוֹסִי, אֵלֶיךָ עֲשָׂרָה, אֵינֹן בִּנְגֵד עֲשֶׂרֶת הַדְּבָרוֹת, שְׁעֵתִידִין בָּנָיו שֶׁל יַעֲקֹב, לְקַיִּים בַּמָּקוֹם הַהוּא.

אָמַר רַבִּי יוֹסִי, וְהָאֵל חַד סַר אֵינֹן. אָמַר לִיה לֹא רָגַל עַל לְשׁוֹנוֹ, לֹא עָשָׂה לִרְעֵהוּ רָעָה, חַד מִלָּה אֵינֹן. וְכָל הַמְּרָגֵל בַּחֲבֵירוֹ, מִיָּד עָשָׂה עֲמוֹ רָעָה. לֹא רָגַל בִּלְשׁוֹנוֹ לֹא עָשָׂה עֲמוֹ רָעָה. וְכִי מֵאֵן שׂוֹיָא לְאֵלֶיךָ, בִּנְגֵד עֲשֶׂרֶת הַדְּבָרוֹת.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, בָּלְהוּ עֲשֶׂרֶת הַדְּבָרוֹת, מִשְׁתַּמְעֵי מִיִּנְיָהּ. הוֹלֵךְ תָּמִים, בִּנְגֵד (שמות כ ב) **אֲנֹכִי ה' אֱלֹהֶיךָ. מְלַמֵּד שְׁצָרֶיךָ אָדָם לְקַבֵּל**

לשון הקודש

אָמַר לוֹ, לֹא רָגַל עַל לְשׁוֹנוֹ לֹא עָשָׂה לִרְעֵהוּ רָעָה - דְּבַר אֶחָד הֵם, שְׁכַל הַמְּרָגֵל בַּחֲבֵירוֹ, מִיָּד עָשָׂה עֲמוֹ רָעָה. לֹא רָגַל בִּלְשׁוֹנוֹ - לֹא עָשָׂה עֲמוֹ רָעָה. וְכִי מִי שֵׁם אֵת אֵלֶּה בִּנְגֵד עֲשֶׂרֶת הַדְּבָרוֹת? אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, כָּל עֲשֶׂרֶת הַדְּבָרוֹת מִשְׁתַּמְעִים מֵהֶם. הוֹלֵךְ תָּמִים - בִּנְגֵד אֲנִי ה' אֱלֹהֶיךָ. מְלַמֵּד שְׁצָרֶיךָ אָדָם לְקַבֵּל

רַבִּי יִצְחָק פָּתַח, (תהלים טו) **מִזְמוֹר לְדָוִד ה' מִי יִגּוֹר בְּאַהֲלָיָה מִי יִשְׁכֵּן בְּהַר קִדְשֶׁךָ הוֹלֵךְ תָּמִים וּפָעֵל צֶדֶק וְדֹבֵר אֱמֶת בִּלְבָבוֹ וְגו'.** מַה מִּשְׁמִיעַ? אָמַר רַבִּי יְהוּדָה בַּר רַבִּי יוֹסִי, אֵלֶּה הָעֲשָׂרָה הֵם בִּנְגֵד עֲשֶׂרֶת הַדְּבָרוֹת שְׁעֵתִידִים בָּנָיו שֶׁל יַעֲקֹב לְקַיִּים בַּמָּקוֹם הַהוּא.

אָמַר רַבִּי יוֹסִי, וְהָרִי אֶחָד עֶשֶׂר הֵם?

עָלִיו אֵימַת עַל מַלְכוּת שָׁמַיִם, וְאִין לֹא רְשׁוּת
לְהִרְהֵר בְּמָה שְׁאִינוּ יָכוֹל לְהַשְׁיג, מִשְׁמַע דְּכְתִיב
אֲנֹכִי ה' אֱלֹהֶיךָ סֵתָם. כְּתִיב הָכָא הוֹלֵךְ תָּמִים,
וְכְתִיב הֵתָם (דברים יח יג) תָּמִים תִּהְיֶה עִם ה' אֱלֹהֶיךָ.
וְאִין לֹךְ רְשׁוּת לְהִרְהֵר עַל מָה שְׁלֹא הִרְשִׁיתָ.

וּפְעֵל צֶדֶק, כְּנֶגֶד לֹא יִהְיֶה לֹךְ אֱלֹהִים אֲחֵרִים
עַל פָּנֵי לֹא תִשְׁתַּחֲוֶה לָהֶם וְלֹא תַעֲבֹדֵם.
מִכָּאן אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, אִין לֹךְ דְּבַר עוֹמֵד כְּנֶגֶד
חִלּוּל ה'. מִנָּא לָן. מִמַּסִּית. דְּכְתִיב (שם יג ו) יָדָךְ
תִּהְיֶה בּוֹ בְּרֵאשׁוֹנָה לְהַמִּיתוֹ. לָמָּה, כִּי בִקֵּשׁ
לְהַדִּיחָךְ מֵעַל ה' אֱלֹהֶיךָ. וְאִי קָטִיל לִיָּהּ, נִקְרָא
צָדִיק, מִקְנֵא, וּפְעֵל צֶדֶק, וְזֵהוּ וּפְעֵל צֶדֶק.

וְדַבֵּר אֱמֶת בְּלִבּוֹ, כְּנֶגֶד לֹא תִשָּׂא אֶת שֵׁם ה'
אֱלֹהֶיךָ לַשָּׁוְא. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, לִית אִינוֹן

לשון הקודש

תַּעֲבֹדֵם. מִכָּאן, אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, אִיךְ לֹךְ
דְּבַר עוֹמֵד כְּנֶגֶד חִלּוּל ה'. מִנָּה לָנוּ?
מִמַּסִּית, שְׁכַתוֹב (שם יג ו) יָדָךְ תִּהְיֶה בּוֹ
בְּרֵאשׁוֹנָה לְהַמִּיתוֹ. לָמָּה? כִּי בִקֵּשׁ
לְהַדִּיחָךְ מֵעַל ה' אֱלֹהֶיךָ. וְאִם הִרְג אֹתוֹ,
נִקְרָא צָדִיק, מִקְנֵא וּפְעֵל צֶדֶק, וְזֵהוּ וּפְעֵל
צֶדֶק.

וְדַבֵּר אֱמֶת בְּלִבּוֹ - כְּנֶגֶד לֹא תִשָּׂא

עָלִיו אֵימַת עַל מַלְכוּת שָׁמַיִם, וְאִין לֹא
רְשׁוּת לְהִרְהֵר בְּמָה שְׁאִינוּ יָכוֹל לְהַשְׁיג,
מִשְׁמַע שְׁכַתוֹב אֲנֹכִי ה' אֱלֹהֶיךָ סֵתָם.
כְּתוּב כָּאן הוֹלֵךְ תָּמִים, וְכַתוּב שָׁם (דברים
יח) תָּמִים תִּהְיֶה עִם ה' אֱלֹהֶיךָ, וְאִין לֹךְ
רְשׁוּת לְהִרְהֵר עַל מָה שְׁלֹא הִרְשִׁיתָ.

וּפְעֵל צֶדֶק - כְּנֶגֶד לֹא יִהְיֶה לֹךְ אֱלֹהִים
אֲחֵרִים עַל פָּנֵי לֹא תִשְׁתַּחֲוֶה לָהֶם וְלֹא

בְּסִדְרָן, וְאֵף עַל גַּב דִּלִּית אֵינוֹן בְּסִדְרָן, לִית לָן
 בָּה. לֹא רָגַל עַל לְשׁוֹנוֹ לֹא עָשָׂה לְרַעְהוּ רָעָה,
 בְּנֶגֶד לֹא תַעֲנֶה בְרַעַךְ עַד שָׁקֶר. וְחִרְפָּה לֹא נָשָׂא
 עַל קְרוֹבוֹ, בְּנֶגֶד מִחֲלִיל שְׁבָתוֹת בְּפִרְהָסִיא. ר' יוֹסִי
 אוֹמֵר, בְּנֶגֶד לֹא תִגְנוֹב. דְּכֹתִיב, (שמות כב ב) אִם זָרְחָה
 הַשֶּׁמֶשׁ עָלָיו.

נְבֻזָּה בְּעֵינָיו נִמְאָם, בְּנֶגֶד לֹא תִרְצָח. מֵאֵן דְּאִיהוּ
 נְבֻזָּה בְּעֵינָיו, לֹא יַעֲבִיד קְטָטָה דִּיקְטוֹל,
 וְלֹא יִקְטְלוּנִיהָ.

וְאֵת יִרְאִי ה' יִכְבֵּד, בְּנֶגֶד כִּבֵּד אֶת אָבִיךָ וְאֵת
 אִמְךָ. אָמַר רַבִּי יוֹסִי, עַל הַכֹּל חֲתִיב אָדָם
 לְכַבֵּד אָבִיו וְאִמּוֹ, יֵצֵא מִכָּלל זֶה, אִם יֹאמְרוּ לוֹ
 לַעֲבֹד עַל דְּבָרֵי תוֹרָה אוֹ לַעֲבֹד עֲבוֹדָה זָרָה,
 שְׂאִינוּ חֲתִיב לְכַבֵּדָם. הֵדָא הוּא דְּכֹתִיב, וְאֵת יִרְאִי
 ה' יִכְבֵּד.

לשון הקודש

עָלָיו.

נְבֻזָּה בְּעֵינָיו נִמְאָם – בְּנֶגֶד לֹא תִרְצָח.
 מִי שֶׁהוּא נְבֻזָּה בְּעֵינָיו, לֹא יַעֲשֶׂה קְטָטָה
 שְׂיִהְרֵג, וְלֹא יִהְרֹגֶהוּ.

וְאֵת יִרְאִי ה' יִכְבֵּד – בְּנֶגֶד כִּבֵּד אֶת
 אָבִיךָ וְאֵת אִמְךָ. אָמַר רַבִּי יוֹסִי, עַל הַכֹּל
 חֲתִיב אָדָם לְכַבֵּד אָבִיו וְאִמּוֹ. יֵצֵא מִכָּלל
 זֶה – אִם יֹאמְרוּ לוֹ לַעֲבֹד עַל דְּבָרֵי תוֹרָה

אֶת שֵׁם ה' אֱלֹהֶיךָ לְשׁוּא. אָמַר רַבִּי
 יְהוּדָה, אֵינָם בְּסִדְרָם, וְאֵף עַל גַּב שְׂאִינָם
 בְּסִדְרָם, אֵין זֶה מְשֻׁנָּה לָנוּ. לֹא רָגַל עַל
 לְשׁוֹנוֹ לֹא עָשָׂה לְרַעְהוּ רָעָה – בְּנֶגֶד לֹא
 תַעֲנֶה בְרַעַךְ עַד שָׁקֶר. וְחִרְפָּה לֹא נָשָׂא
 עַל קְרוֹבוֹ – בְּנֶגֶד מִחֲלִיל שְׁבָתוֹת
 בְּפִרְהָסִיא. רַבִּי יוֹסִי אוֹמֵר, בְּנֶגֶד לֹא
 תִגְנוֹב, שְׁבָתוֹב (שמות כב) אִם זָרְחָה הַשֶּׁמֶשׁ

נִשְׁבַּע לְהָרַע וְלֹא יָמַר, בְּנֶגֶד לֹא תִנָּאֵף. דִּהָא
אִם יֵצְרוּ בְּעֵי לְשִׁלְטָאָה עָלֶיהָ, וַיִּטֵּל
שְׂבוּעָה עַל יֵצְרוֹ, בְּבוֹעֵז, דְּאָמַר (רות ג יג) חֵי ה' שְׂכָבִי
עַד הַבֶּקֶר.

בַּסֵּפֶּה לֹא נָתַן בְּנִשְׁדָּה, הָאִי הוּא בְּנֶגֶד לֹא תִגְנוֹב.
דְּאִי הוּא לֹא אוֹזִיף בְּרַבִּיתָא, וְדָאִי לֹא יוֹיֵל
וַיִּגְנוֹב. וְשִׁחַד עַל נָקִי לֹא לָקַח, בְּנֶגֶד לֹא תַחְמֹד.

אָמַר רַבִּי יוֹסִי בֶּן קִיסְמָא, בְּנֶגֶד אֱלֹהִים נֶאֱמַר
בַּיַּעֲקֹב עֲשָׂרָה אַחֲרִים, דְּכָתִיב וַיִּפְגַּע
בַּמָּקוֹם, א'. וַיִּלֵּן שָׁם, ב'. כִּי בָא הַשֶּׁמֶשׁ, ג'. וַיִּקַּח
מֵאֲבִי הַמָּקוֹם, ד'. וַיֵּשֶׁם מִרְאשׁוֹתָיו, ה'. וַיִּשְׁכַּב
בַּמָּקוֹם הַהוּא, ו'. וַיַּחֲלֹם וַהֲנִה סֵלָם מִצֵּב אֶרְצָה,
ז'. וְרֹאשׁוֹ מִגִּיעַ הַשָּׁמַיְמָה, ח'. וַהֲנִה מִלְּאֲכֵי אֱלֹהִים,
ט'. עוֹלָיִם וַיּוֹרְדִים בּוֹ, י'. הָא עֲשָׂרָה. (דף לה ע"א)

לשון הקודש

לֹא תַחְמֹד. אָמַר רַבִּי יוֹסִי בֶּן קִיסְמָא, בְּנֶגֶד אֱלֹהִים
 נֶאֱמַר בַּיַּעֲקֹב עֲשָׂרָה אַחֲרִים, שְׁכָתוֹב
 (בראשית כח) וַיִּפְגַּע בַּמָּקוֹם - א'. וַיִּלֵּן שָׁם -
 ב'. כִּי בָא הַשֶּׁמֶשׁ - ג'. וַיִּקַּח מֵאֲבִי
 הַמָּקוֹם - ד'. וַיֵּשֶׁם מִרְאשָׁתוֹ - ה'.
 וַיִּשְׁכַּב בַּמָּקוֹם הַהוּא - ו'. וַיַּחֲלֹם וַהֲנִה
 סֵלָם מִצֵּב אֶרְצָה - ז'. וְרֹאשׁוֹ מִגִּיעַ
 הַשָּׁמַיְמָה - ח'. וַהֲנִה מִלְּאֲכֵי אֱלֹהִים - ט'.

אוּלַּעֲבַד עֲבוּדָה זָרָה, שְׂאִינוּ חַיִּב
 לְכַבְּדָם. וְהוּא שְׁכָתוֹב וְאֵת יְרָאִי ה' יְכַבֵּד.
נִשְׁבַּע לְהָרַע וְלֹא יָמַר - בְּנֶגֶד לֹא
תִּנָּאֵף. שְׁחָרִי אִם יֵצְרוּ רוּצָה לְשַׁלֵּט עָלָיו,
וַיִּטֵּל שְׂבוּעָה עַל יֵצְרוֹ, כְּמוֹ בּוֹעֵז שֶׁאָמַר
(רות א) חֵי ה' שְׂכָבִי עַד הַבֶּקֶר.

בַּסֵּפֶּה לֹא נָתַן בְּנִשְׁדָּה - וְהוּא בְּנֶגֶד לֹא
תִּגְנוֹב. שְׂאִם אִינוּ מַלְוָה בְּרַבִּיתָא, וְדָאִי לֹא
יִלָּךְ וַיִּגְנוֹב. וְשִׁחַד עַל נָקִי לֹא לָקַח - בְּנֶגֶד

דָּבָר אַחֵר וַיִּפְגַּע בַּמָּקוֹם, רַבִּי בּוֹ פָּתַח, (שה"ש א)
 אֵל תִּרְאֵנִי שְׂאֵנִי שְׁחַרְחַרְתָּ שְׁשׂוּפַתְנִי
 הַשֶּׁמֶשׁ בְּנֵי אֹמִי נִחְרוּ בִּי שָׁמְנִי נִטְרָה אֶת הַכְּרָמִים
 בְּרָמִי שְׁלִי לֹא נִטְרָתִי. הָאֵתְחִיז עַל יַעֲקֹב,
 דְּשִׁלְטָנָא דִּיעֲקֹב בְּקִדְמִיתָא הָוָה שְׂמִשָּׂא, וְאֶתְחִיז
 הַהוּא שׁוֹלְטָנָא לַעֲשׂוֹ, וְאֶתְעֵבֵר מִנִּיהּ. וַיַּעֲקֹב אָמַר,
 אֵל תִּרְאֵנִי שְׂאֵנִי שְׁחַרְחַרְתָּ, דְּהָא אֶתִּיחִיבֵת לִי
 שְׁלְטָנָא דְּסִיחָרָא, דְּהָיָא אוֹכְמָא לְעִידָנִין וְזִמְנִין.
 שְׁשׂוּפַתְנִי הַשֶּׁמֶשׁ, כִּד אֶתְעֵבֵר מִנִּי שְׁלְטָנָא דְּשְׂמִשָּׂא.

בְּנֵי אֹמִי נִחְרוּ בִּי, זֶהוּ עֲשׂוֹ. דְּכְתִיב, (בראשית כז מא)
 וַיִּשְׁטֹם עֲשׂוֹ אֶת יַעֲקֹב. שְׁמִנִי נִטְרָה אֶת
 הַכְּרָמִים, דְּכְתִיב (שם לא מ) הָיִיתִי בַּיּוֹם אֹכְלָנִי חֶרֶב
 וְקָרַח בְּלִילָה. בְּרָמִי שְׁלִי לֹא נִטְרָתִי, דְּכְתִיב (שם ל)
 וַעֲתָה מָתִי אֶעֱשֶׂה גַם אֲנֹכִי לְבֵיתִי.

לשון הקודש

— עֲלִים וִירְדִים בּוֹ — י'. הִנֵּה עֲשֶׂרָה.
 דָּבָר אַחֵר, וַיִּפְגַּע בַּמָּקוֹם — רַבִּי בּוֹ פָּתַח,
 אֵל תִּרְאֵנִי שְׂאֵנִי שְׁחַרְחַרְתָּ (שיר א)
 שְׁשׂוּפַתְנִי הַשֶּׁמֶשׁ בְּנֵי אֹמִי נִחְרוּ בִּי שָׁמְנִי
 נִטְרָה אֶת הַכְּרָמִים בְּרָמִי שְׁלִי לֹא נִטְרָתִי.
 הָרִי חוֹזֵר עַל יַעֲקֹב, שְׁשִׁלְטוֹן יַעֲקֹב
 בְּרֵאשׁוֹנָה הָיָה הַשֶּׁמֶשׁ, וְחִזֵּר אוֹתוֹ
 הַשִּׁלְטוֹן לַעֲשׂוֹ, וְהָעֵבֵר מִמֶּנּוּ. וַיַּעֲקֹב
 אָמַר, אֵל תִּרְאֵנִי שְׂאֵנִי שְׁחַרְחַרְתָּ, שְׁחַרְחַרְתָּ
 גִּתִּי לִי שְׁלְטוֹן הַלְבָנָה, שֶׁהָיָה שְׁחֹרָה
 לְעֵתִים וְזִמְנִים. שְׁשׂוּפַתְנִי הַשֶּׁמֶשׁ —
 כְּשֶׁהָעֵבֵר מִמֶּנִּי שְׁלְטוֹן הַשֶּׁמֶשׁ.
 בְּנֵי אֹמִי נִחְרוּ בִּי — זֶהוּ עֲשׂוֹ, שְׂכָתוֹב
 (בראשית כז) וַיִּשְׁטֹם עֲשׂוֹ אֶת יַעֲקֹב. שְׁמִנִי
 נִטְרָה אֶת הַכְּרָמִים — שְׂכָתוֹב (שם לא)
 הָיִיתִי בַּיּוֹם אֹכְלָנִי חֶרֶב וְקָרַח בְּלִילָה.
 בְּרָמִי שְׁלִי לֹא נִטְרָתִי — שְׂכָתוֹב (שם ל)
 וַעֲתָה מָתִי אֶעֱשֶׂה גַם אֲנֹכִי לְבֵיתִי.

וַיִּפְגַּע בַּמָּקוֹם, רַבִּי יִצְחָק אָמַר, בְּאִיזָה מָקוֹם
פָּגַע, בַּמָּקוֹם שְׁעֵתִיד לַעֲמֹד בֵּית הַמִּקְדָּשׁ,
וְהַתְּפִלָּל שָׁם. רַבִּי יְהוּדָה אָמַר, הַיּוֹם הָיָה גָדוֹל,
וְרָצָה לַהֲלוֹךְ וְלֹא יָכִיל.

אָמַר רַבִּי יוֹסִי, הַתְּפִלָּל בְּאוֹתוֹ מָקוֹם, וְהַתְּחִיל
לְהַתְּרַעַם לִפְנֵי קוֹנוֹ, עַל דְּאִתְּעֵבֵר מִנִּיה
הֵהוּא שׁוֹלְטָנָא דְשִׁמְשָׁא, הָדָא הוּא דְכֶתִיב, וַיֵּלֶן
שָׁם. בְּמָה דְאִתְּ אָמַר (שמות טו כד) וַיִּלְוֵנוּ הָעָם עַל
מֹשֶׁה, לָשׁוֹן תִּרְעוּמוֹת. וְלָמָּה, מִפְּנֵי כִי בָא הַשֶּׁמֶשׁ,
דְּאִתְּעֵבֵר מִנִּיה וְאִתְּיַהֲיֵב תְּלַעְשׁוּ.

מָה עָשָׂה יַעֲקֹב, הַתְּחִיל בּוֹכָה. מִיָּד וַיִּקַּח מֵאֲבִי
הַמָּקוֹם וַיַּשֶּׁם מֵרָאשׁוֹתָיו, כְּדֵי לְצַעֵר נַפְשׁוֹ.
כִּיּוֹצֵא בַדְּבָר (שם יז ב) וַיִּקְחוּ אֲבָן וַיִּשְׁימוּ תַּחְתָּיו
וַיֵּשֶׁב עָלֶיהָ.

לשון הקודש

שְׁכָתוֹב וַיֵּלֶן שָׁם, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (שמות טו)
וַיִּלְוֵנוּ הָעָם עַל מֹשֶׁה, לָשׁוֹן תִּרְעוּמוֹת.
וְלָמָּה? מִפְּנֵי כִי בָא הַשֶּׁמֶשׁ, שֶׁהָעֵבֵר
מִמֶּנּוּ וְנָתַן לַעֲשׂוֹ.

מָה עָשָׂה יַעֲקֹב? הַתְּחִיל בּוֹכָה. מִיָּד וַיִּקַּח
מֵאֲבִי הַמָּקוֹם וַיַּשֶּׁם מֵרָאשׁוֹתָיו, כְּדֵי
לְצַעֵר נַפְשׁוֹ. כִּיּוֹצֵא בַדְּבָר (שם יז ב) וַיִּקְחוּ
אֲבָן וַיִּשְׁימוּ תַּחְתָּיו וַיֵּשֶׁב עָלֶיהָ.

וַיִּפְגַּע בַּמָּקוֹם - רַבִּי יִצְחָק אָמַר, (שם כח)
בְּאִיזָה מָקוֹם פָּגַע? בַּמָּקוֹם שְׁעֵתִיד לַעֲמֹד
בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, וְהַתְּפִלָּל שָׁם. רַבִּי יְהוּדָה
אָמַר, הַיּוֹם הָיָה גָדוֹל, וְרָצָה לַהֲלוֹךְ וְלֹא
יָכִיל.

אָמַר רַבִּי יוֹסִי, הַתְּפִלָּל בְּאוֹתוֹ מָקוֹם
וְהַתְּחִיל לְהַתְּרַעַם לִפְנֵי קוֹנוֹ עַל שֶׁהָעֵבֵר
מִמֶּנּוּ אוֹתוֹ שְׁלִטוֹן שֶׁל הַשֶּׁמֶשׁ. זֶהוּ

וַיִּקַּח מֵאֲבְנֵי הַמָּקוֹם, אָמַר רַבִּי יוֹסִי אָבֵן אַחַת
מִמֶּשׁ הִיתָהּ. מִשְׁמַע דְּכְתִיב מֵאֲבְנֵי, וְלֹא
אֲבְנֵי. בְּמָה דַּאתְּ אָמַר מִבְּנוֹת הַכְּנַעֲנִי, וְלֹא אָמַר
אֲלֵא אַחַת. הֵדָא הוּא דְכְתִיב, (בראשית כד ב) אֲשֶׁר לֹא
תִקַּח אִשָּׁה לְבָנִי מִבְּנוֹת הַכְּנַעֲנִי, אַחַת מֵהֶן. (ע"כ

מדרש הנעלם)

רַבִּי זִירָא עָאֵל קָמִי רַבִּי אֶלְעָזָר בֶּן עֲרָךְ,
אֲשֶׁכְּחִיה דְּהָוָה יְתִיב, וְעֵינָיו נִבְעִין מִיָּא, וְהָוָה
מִרְחִישׁ בְּשִׁפּוֹתֶיהָ וּבָבִי, חֲזַר לְאַחֲזֹרֵי רַבִּי זִירָא.
אָמַר לְשִׁמְשִׁיָּה, מַאי הָאִי דִּיתִיב מֶר וּבָבִי, אָמַר
תְּרִי זְמִנִּי עֵיִלִּינָא לְקִרְבָּא גִבּוּי, וְלֹא יְכִילָנָא. עַד
דְּהָווּ יְתִבִּי, חָמוּן לִיה דְּעָאֵל לְאַדְרִיָּה, עַד דְּנַחַת,
הָוָה קָלִיָּה אָזִיל בְּבִיתָא וּבָבִי.

לשון הקודש

עֲרָךְ. מִצָּא אוֹתוֹ שֶׁהָיָה יוֹשֵׁב, וְעֵינָיו
נוֹבְעִים מִיָּם, וְהָיָה מִרְחִישׁ בְּשִׁפּוֹתָיו
וּבֹכֶה. חֲזַר לְאַחֲזֹרֵי רַבִּי זִירָא. אָמַר
לְשִׁמְשׁוֹ: מַה זֶה שִׁיוֹשֵׁב מֶר וּבֹכֶה? אָמַר:
פְּעָמִים נִכְנָסְתִּי לְקִרְבֵּי אֱלֹוִי, וְלֹא יְכִלְתִּי.
בְּעוֹדָם יוֹשְׁבִים, רָאוּ אוֹתוֹ שֶׁנִּכְנָס
לְחֲדָרוֹ. עַד שֶׁיָּרַד, הָיָה קוֹלוֹ הוֹלֵךְ בְּבֵית
וּבֹכֶה.

וַיִּקַּח מֵאֲבְנֵי הַמָּקוֹם – אָמַר רַבִּי יוֹסִי,
אָבֵן אַחַת מִמֶּשׁ הִיתָהּ, מִשְׁמַע שֶׁכְּתוּב
מֵאֲבְנֵי וְלֹא אֲבְנֵי, כִּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר מִבְּנוֹת
הַכְּנַעֲנִי, וְלֹא אָמַר אֲלֵא אַחַת. וְהוּא
שֶׁכְּתוּב (בראשית כד ב) אֲשֶׁר לֹא תִקַּח אִשָּׁה
לְבָנִי מִבְּנוֹת הַכְּנַעֲנִי, אַחַת מֵהֶן. (ע"כ מדרש

הנעלם).

רַבִּי זִירָא נִכְנָס לְפָנֵי רַבִּי אֶלְעָזָר בֶּן

שָׁמַע דִּהְיוּה אָמַר, אֲבָנָא אֲבָנָא, אֲבָנָא קִדִּישָׁא
עִילָאָה עַל כָּל עֲלָמָא, בְּקִדּוּשְׁתָּא דְּמֵאֲרָךְ,
זְמִינִי בְּנֵי עַמְּמִיָּא לְאַתְּזִלְזִלָּא בְּךָ, וְלֹאֲזַתְבָּא גּוֹלְמִי
מִסְּאַבִּין עֲלֶךְ, לְסֵאַבָּא אֲתָרְךָ קִדִּישָׁא, וְכָל מִסְּאַבִּין
יִקְרִבֹּן בְּךָ, וְוִי לְעֲלָמָא בְּהִתְהוּא זְמָנָא.

נִחַת וַיִּתִּיב בְּסוּלְסָלְנִיה, אָמַר רַבִּי זִירָא לְשַׁמְשִׁיָּה,
זִיל וְאִימָא לִיָּה לְמַר, אִי אִיעוּל קַמִּיָּה. עָאֵל
שַׁמְשִׁיָּה, אָמַר הָא רַבִּי זִירָא חָכָא, לָא אֲשַׁנַּח בֵּיתָה,
וְלָא זְקִיף עֵינֹוהִי.

לְבַתֵּר אָמַר, רַבִּי זִירָא לִיעוּל, וְאַתָּה תִּיב לְבַר.
עָאֵל ר' זִירָא, וְאַרְכִּין בְּרַכּוּי, וַיִּתִּיב קַמִּיָּה.
חָכָא ר' אֶלְעָזָר, בְּטַשׁ בְּרַגְלִיָּה, אָמַר קוּם מִהֲתָם,
וְתִיב בְּאַרְחָךְ, קָם וַיִּתִּיב בְּאַרְחֵיהִי.

אָמַר רַבִּי זִירָא, הָאִי דְּמַר דִּהְיוּה בְּכִי, מַאי חֲזָא.
אָמַר, אֲרַכְבָּתָא תְּבִירָא סְגִיָּאָה דְּכָל עֲלָמָא,

לשון הקודש

לְפָנָיו? נִכְנָם שְׁמִשׁוֹ, אָמַר: הִנֵּה רַבִּי זִירָא
כָּאן. לֹא הִשְׁנִיחַ בּוֹ, וְלֹא הָרִים עֵינָיו.
אַחֵר כֵּךְ אָמַר: רַבִּי זִירָא שְׁיִכְנָם, וְאַתָּה
שָׁב בַּחוּץ. נִכְנָם רַבִּי זִירָא וְהִרְכִּין בְּרַכּוּי,
וַיֵּשֶׁב לְפָנָיו. רָאָה רַבִּי אֶלְעָזָר, בָּעֵט
בְּרַגְלוֹ, אָמַר: קוּם מִשָּׁם, וְשָׁב בְּדֶרֶךְךָ. קָם
וַיֵּשֶׁב בְּדֶרֶכוֹ.

אָמַר רַבִּי זִירָא: זֶה שְׁמֵר הָיָה בּוֹכֶה, מִּה

שָׁמַע שְׁהִיָּה אֹמַר: אֲבָן אֲבָן, אֲבָן
קִדּוּשָׁה עֲלִיוְנָה עַל כָּל הָעוֹלָם, בְּקִדְשֵׁת
רַבּוּנָה, עֲתִידִים בְּנֵי הָעַמִּים לְהִנְדָּלִיל בְּךָ
וּלְהוֹשִׁיב גְּלָמִים טְמֵאִים עָלֶיךָ לְטַמְּא אֶת
מְקוֹמְךָ הַקִּדּוּשׁ, וְכָל הַטְּמֵאוֹת יִקְרִיבוּ
בְּךָ. אוֹי לְעוֹלָם בְּאוֹתוֹ הַזֶּמֶן.

יִרְדַּ וַיֵּשֶׁב בְּכִסְאוֹ. אָמַר רַבִּי זִירָא
לְשַׁמְשׁוֹ: לֵךְ וְאָמַר לוֹ לְמַר, אִם אֲכַנָּם

חַיִּינָא הָהוּא אַבְנָא יִקְרָא קַדִּישָׁא, דְּמִינָה אֲשֵׁתִיל
עַלְמָא. וְהָהוּא אַבְנָא חֹה, דְּשׁוּי יַעֲקֹב רִישִׁיה עֲלָה.

וְכִי אַבְנָא דְּמִינָה אֲשֵׁתִיל כָּל עַלְמָא, וְחֹה רִישִׁיה
מִשְׁקַעָא בְּתַהוּמָא רַבָּא, חֵיד יָכוֹל יַעֲקֹב
לְנַעֲנֵעָה לָּהּ. אֵלָּא הָהוּא אַבְנָא, וְזוּיִיתִיה מִשְׁקַעָן
בְּתַהוּמָא רַבָּא, וְרִישִׁיה אֲתַמְנּוּם בְּבִי מִקְדָּשָׁא, וְעֲלָה
קֹדֶשׁ קוֹדֶשִׁין, וְשְׂבִינְתָּא יִקְרָא עִילָאָה עֲלָה. הָדָא
הוּא דְּכַתִּיב, (שם מט כד) מִשָּׁם רוּעָה אָבֹן יִשְׂרָאֵל.
וְשִׁמָּא קַדִּישָׁא דְּמַלְכָּא עִילָאָה חֹה גְּלִיף עֲלָה.

כִּד אָתָּא יַעֲקֹב, קָרָא הָהוּא שְׁמָא קַדִּישָׁא, וְנִסְבָּה
מִכָּאן, וְשׁוּיָה בְּהָהוּא אֲתֵר דְּקֹדֶשׁ קֹדֶשִׁין חֹה
תַּמָּן. אָמַר רַבִּי זִירָא, אֲנָא שְׁמַעְנָא בְּשֵׁם ר' בּוּ,
דְּאָמַר רְזָא דְּמַלְכָּא בְּהָאִי, וְלֹא אֲדַבְּרָנָא.

לשון הקודש

וְעֲלִיהָ קֹדֶשׁ הַקִּדְשִׁים, וְהַשְׂכִּינָה הַכְּבוֹד
הָעֲלִיּוֹן עָלֶיהָ. זֶהוּ שְׁכָנוֹב (בראשית מט) מִשָּׁם
רָעָה אָבֹן יִשְׂרָאֵל. וְהַשֵּׁם הַקִּדּוּשׁ שֶׁל
הַמֶּלֶךְ הָעֲלִיּוֹן הָיָה חֲקוּק עָלֶיהָ.
בְּשִׁבְאָא יַעֲקֹב, קָרָא אוֹתוֹ הַשֵּׁם הַקִּדּוּשׁ,
וְנִטְלָה מִכָּאן, וְשֵׁם בְּאוֹתוֹ מְקוֹם שֶׁקִּדֵּשׁ
הַקִּדְשִׁים הָיָה שָׁם. אָמַר רַבִּי זִירָא, אֲנִי
שְׁמַעְתִּי בְּשֵׁם רַבִּי בּוּ שְׁאָמַר אֶת סוּד
הַדִּבֶּר בְּזֹה, וְלֹא נִזְכַּרְתִּי.

רָאָה? אָמַר: מְרַכְבָּה בְּשִׁבְרָה גְּדוֹל שֶׁל כָּל
הָעוֹלָם, רָאִיתִי אוֹתָהּ אָבֹן הַיְקָרָה
הַקִּדּוּשָׁה שֶׁמִּמֶּנָּה נִשְׁתַּל הָעוֹלָם, וְאוֹתָהּ
הָאָבֹן הִיָּתָה שֶׁיַּעֲקֹב שָׁם אֶת רֹאשׁוֹ עָלֶיהָ.
וְכִי הָאָבֹן שֶׁמִּמֶּנָּה נִשְׁתַּל כָּל הָעוֹלָם,
וְרֹאשָׁהּ הָיָה שְׁקוּעַ בְּתַהוּם הַגְּדוֹל, אֵיךְ
יָכֹל יַעֲקֹב לְנַעֲנֵעַ אוֹתָהּ? אֵלָּא אוֹתָהּ
הָאָבֹן, וְזוּיִתִּיהָ הָיוּ שְׁקוּעוֹת בְּתַהוּם
הַגְּדוֹל, וְרֹאשָׁהּ נִתְּנָלָה בְּבֵית הַמִּקְדָּשׁ,

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, אִי רַבִּי זִירָא דַּעֲתִי אַחִים
עָלָךְ. וְדִילְמָא הָאִי מִלָּה שְׁמַעְתָּ, וְכָךְ הוּא
בְּרִירָא דְּמִלְתָּא, דְּכַתִּיב וַיִּקַּח מֵאַבְנֵי הַמָּקוֹם, אֶבֶן
אַחַת מֵאַבְנֵי הַמָּקוֹם. מַאיִזָּה מָקוֹם, מִמָּקוֹם הַיְדוּעַ,
שֶׁהוּא מָקוֹם הַתְּהוֹם, שֶׁשָּׁם אַבְנִים שִׁשְׁחָקִים מִיּוֹם
לְכָל הָעוֹלָם. הֲרָא הוּא דְּכַתִּיב, (איוב יד יט) אַבְנִים
שִׁחָקוּ מִיּוֹם.

הָאֶבֶן הַזֹּאת, הִיְתָה עֵיקָר לְכָלָם, וְהִיְתָה עוֹלָה
עַד מָקוֹם שֶׁהִיָּה שָׁם בֵּית הַמִּקְדָּשׁ. וַיַּעֲקֹב
לֹא הִיְתָה פּוֹנֵנְתוֹ עַל שׁוֹם אַחַת מֵהֶן, אֲלֹא עָלֶיהָ,
מִשּׁוֹם דְּרַמִּיזָא לִיה רַמִּיזָא. מַה הָיָא דְּכָל אֲשֵׁתִיל
מִינָהּ, כָּךְ יַעֲקֹב כָּל עֲלָמָא אֲשֵׁתִיל מִינָהּ.

בְּאוֹתָהּ שָׁעָה וַיִּקַּח מֵאַבְנֵי הַמָּקוֹם, שֶׁהִיא עֵיקָר
כָּל הָעוֹלָם, וַיֵּשֶׁם מִרְאֲשׁוֹתָיו, שָׁם בְּלָבוֹ

לשון הקודש

הָאֶבֶן הַזֹּאת הִיְתָה עָקָר לְכָלָם, וְהִיְתָה
עוֹלָה עַד מָקוֹם שֶׁהִיָּה שָׁם בֵּית הַמִּקְדָּשׁ.
וַיַּעֲקֹב לֹא הִיְתָה פּוֹנֵנְתוֹ עַל שׁוֹם אַחַת
מֵהֶן, אֲלֹא עָלֶיהָ, מִשּׁוֹם שֶׁרַמְזָהּ לוֹ רַמּוֹ.
מַה הָיָא שֶׁכָּל נִשְׁתַּל מִמֶּנָּה, כָּךְ יַעֲקֹב
כָּל הָעוֹלָם נִשְׁתַּל מִמֶּנּוּ.

בְּאוֹתָהּ הַשָּׁעָה, וַיִּקַּח מֵאַבְנֵי הַמָּקוֹם,
שֶׁהִיא עָקָר כָּל הָעוֹלָם. וַיֵּשֶׁם מִרְאֲשָׁתוֹ –

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, אִי רַבִּי זִירָא, דַּעֲתִי
חֲסָה עָלֶיךָ. וְאוּלֵי הַדְּבָר הַזֶּה הוּא
שְׁשִׁמַּעְתָּ, וְכָךְ הוּא בְּרוּר הַדְּבָר, שְׁכַתוּב
(שם כח) וַיִּקַּח מֵאַבְנֵי הַמָּקוֹם. אֶבֶן אַחַת
מֵאַבְנֵי הַמָּקוֹם. מַאיִזָּה מָקוֹם? מִמָּקוֹם
הַיְדוּעַ, שֶׁהוּא מָקוֹם הַתְּהוֹם, שֶׁשָּׁם
אַבְנִים שִׁשְׁחָקִים מִיּוֹם לְכָל הָעוֹלָם. וְהוּ
שְׁכַתוּב (איוב יד) אַבְנִים שִׁחָקוּ מִיּוֹם.

שֶׁהִיא מֵרָאשׁוֹתָיו, דּוֹגְמַת זֶה כְּזוֹ. מִיָּד וַיִּשְׁכַּב
בַּמָּקוֹם הַהוּא, כְּלוֹמֵר, נְתִישְׁבָּה דַעְתּוֹ בְּאוֹתוֹ מָקוֹם.

וְסִימָן יָדוּעַ לָקַח, אָמַר זוֹ הִיא דּוֹגְמָא שְׁלִי, וְאִם
לְזוֹ תִּהְיֶה שׁוֹם מַעְלָה, בִּידוּעַ שִׁיְהִיָּה לִי
מַעְלָה. וְעַל כֵּן שָׁם לְבוֹ עָלֶיהָ, וְנִדְר נִדְר, דְּכַתִּיב,
וְהָאֶבֶן הַזֹּאת אֲשֶׁר שִׁמְתִּי מִצְבָּה. כְּלוֹמֵר, אִם הָאֶבֶן
הַזֹּאת אֲשֶׁר שִׁמְתִּי מִצְבָּה יִהְיֶה בֵּית אֱלֹהִים, מִיָּד
וְכָל אֲשֶׁר תִּתֵּן לִי עֲשֵׂר אֶעֱשְׂרֶנּוּ לָךְ. נִדְר הַמַּעֲשֵׂר.
אָמַר רַבִּי זִירָא, הָא וּדְאִי שְׂמַעְנָא.

אָמַר לִיה, עַל הָאִי אֶתְקַרִּי (שם מט כד) אֶבֶן יִשְׂרָאֵל.
כְּלוֹמֵר, נִקְרָאָה כֵּן עַל שְׁמוֹ, עַל שְׁנֵתָן לְבוֹ
וְעֵינָיו עָלֶיהָ. וְהַקְדוּשׁ כְּרוּךְ הוּא עָשָׂה אוֹתָהּ בֵּית
עוֹלָמִים, וְשֵׁם הִיָּתָה שְׂכִינָתוֹ.

לשון הקודש

אֱלֹהִים, מִיָּד – וְכָל אֲשֶׁר תִּתֵּן לִי עֲשֵׂר
אֶעֱשְׂרֶנּוּ לָךְ. נִדְר הַמַּעֲשֵׂר. אָמַר רַבִּי
זִירָא, זֶה וּדְאִי שְׂמַעְתִּי.

אָמַר לוֹ, עַל זֶה נִקְרָאָת אֶבֶן יִשְׂרָאֵל (שם
מט), כְּלוֹמֵר, נִקְרָאָה כֵּן עַל שְׁמוֹ, עַל
שְׁנֵתָן לְבוֹ וְעֵינָיו עָלֶיהָ. וְהַקְדוּשׁ כְּרוּךְ
הוּא עָשָׂה אוֹתָהּ בֵּית עוֹלָמִים, וְשֵׁם הִיָּתָה
שְׂכִינָתוֹ.

שָׁם בְּלְבוֹ, שֶׁהִיא מֵרָאשְׁתּוֹ – דּוֹגְמַת זֶה
כְּזוֹ. מִיָּד וַיִּשְׁכַּב בַּמָּקוֹם הַהוּא. כְּלוֹמֵר,
נְתִישְׁבָּה דַעְתּוֹ בְּאוֹתוֹ מָקוֹם.

וְסִימָן יָדוּעַ לָקַח, אָמַר: זוֹ הִיא דּוֹגְמָא
שְׁלִי, וְאִם לְזוֹ תִּהְיֶה שׁוֹם מַעְלָה, בִּידוּעַ
שִׁיְהִיָּה לִי מַעְלָה. וְעַל כֵּן שָׁם לְבוֹ עָלֶיהָ,
וְנִדְר נִדְר, שְׂכַתוֹב (בראשית כח) וְהָאֶבֶן הַזֹּאת
אֲשֶׁר שִׁמְתִּי מִצְבָּה. כְּלוֹמֵר, אִם הָאֶבֶן
הַזֹּאת אֲשֶׁר שִׁמְתִּי מִצְבָּה יִהְיֶה בֵּית

וְעַל דָּא בְּכִינָא, דְּחִינָא דְעַל הָאֵי אַבְנָא, זְמִינִין
 לְשִׁנְאָה סוֹאֶבֶת עִמָּמָא, וּפְגָרֵי מִיתָיָא. מֵאן
 לָא יִבְכִי, וְוִי לְעֵלְמָא, וְוִי לְהֵהוּא זִימָנָא, וְוִי לְהֵהוּא
 דָּרָא. בְּכָה כִּד בְּקִדְמִיתָא, אֲתִנַּח וְאַשְׁתִּיק. לְבַתֵּר
 חֲזָר וְאַמַּר, וְוִי לְאִינוּן דִּיהוֹן זְמִינִין בְּעֵלְמָא, כִּד
 יִתְעַר מְלָכָא עֵילָאָה דְעֵלְמָא.

בְּכָה רַבִּי זִירָא, אָמַר מְלָאכָא קְדִישָׁא יָדַע
 דִּין, יָאוּת הוּא לְמִבְכִי עָלָה. וּפְאִין
 אֲתוּן צְדִיקָיָא, דְּאֲתוּן קְדִישִׁין בְּעֵלְמָא דִּין,
 וּבְעֵלְמָא דְאֲתִי.

פֶּרֶשְׁתָּא יח. וַיַּחֲלֹם וְהִנֵּה סֶלֶם מַצֵּב אֶרֶצָה וְגו',
 עֲלִים וַיֵּרְדִּים בּוֹ. רַבִּי פִתְחָה בְּהָאֵי קֶרְא,
 (שה"ש ד' ד') בְּמִגְדֵּל דְּדוֹר צִנְאֲרֵךְ בְּנוֹי לְתַלְפִּיּוֹת אֶלְפָה
 הַמִּגֵּן תִּלְוִי עָלְיוֹ כָּל שְׁלֹטֵי הַגְּבָרִים. אָמַר רַבִּי, כָּל
 הַדְּבָרִים יִכְלוּ וְהִתְוֹרָה לֹא תִכְלָה. וְאִין דְּבַר חֲבִיב

לשון הקודש

יודע את זה, ראוי הוא לבכות עליה.
 אשריכם הצדיקים, שאתם קדושים
 בעולם הזה ובעולם הבא.

פֶּרֶשְׁתָּא י"ח. (שם כח) וַיַּחֲלֹם וְהִנֵּה סֶלֶם מַצֵּב
 אֶרֶצָה וְגו', עֲלִים וַיֵּרְדִּים בּוֹ. רַבִּי פִתְחָה
 בַּפְּסוּק הַזֶּה, (שיר ד') בְּמִגְדֵּל דְּדוֹר צִנְאֲרֵךְ
 בְּנוֹי לְתַלְפִּיּוֹת אֶלְפָה הַמִּגֵּן תִּלְוִי עָלְיוֹ כָּל
 שְׁלֹטֵי הַגְּבָרִים. אָמַר רַבִּי, כָּל הַדְּבָרִים

וְעַל זֶה בְּכִיתִי, שְׂרָאִיתִי שְׁעַל הָאֶבֶן הַזֶּה
 עֲתִידִים לָשִׁים אֶת טְמֵאֵת הָעַמִּים וּפְגָרֵי
 מֵתִים. מִי לֹא יִבְכֶּה? אוֹי לְעוֹלָם! אוֹי
 לְאוֹתוֹ הַזֶּמֶן! אוֹי לְאוֹתוֹ הַדּוֹר! בְּכָה
 בְּקִרְאָה זֹנָה, נֶאֱמַר וְשָׁתַק. אַחֵר כִּד חֲזָר
 וְאַמַּר: אוֹי לְאוֹתָם שִׁיְהִיו נִמְצָאִים בְּעוֹלָם,
 בְּשִׁיתְעוֹרֵר הַמֶּלֶךְ הָעֲלִיּוֹן שֶׁל הָעוֹלָם.

בְּכָה רַבִּי זִירָא. אָמַר, מְלָאךְ הַקְּדוֹשׁ

לִפְנֵי הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, כְּמוֹ הַתּוֹרָה וְלוֹמְדֶיהָ.
 דִּתְנוּ, כָּל הַמִּתְעַסֵּק בַּתּוֹרָה בְּכָל יוֹם, (דף לה
 ע"ב) יִתְחַדְּשׁוּ לוֹ סְתָרִים שֶׁל מַעְלָה. וְהַתּוֹרָה אוֹמֶרֶת
 לוֹ, (שם ח ב) אֲשַׁקֵּךְ מִיַּיִן הָרְקָה מֵעֵסִים רַמְנִי. וְהוּא
 יִינָה שֶׁל תּוֹרָה. וְזֶהוּ יַיִן הַמְּשׁוּמָר בַּעֲנָבֵיו מִשֵּׁשֶׁת
 יָמֵי בְּרֵאשִׁית. וְהֵם דְּבָרִים הָעֲתִידִים לְהִגָּלוֹת
 לְצַדִּיקִים לְעֵתִיד לְבָא.

קָם רַבִּי בּוֹ עַל רִגְלָיו וְאָמַר, אֵי כֶּךָ הוּא, לֹא הָיָה
 לִיָּה לְמִימָר, אֵלָּא יַיִן הַמְּשׁוּמָר בַּעֲנָבֵיו מִהַר
 סִינִי, מִהוּ מִשֵּׁשֶׁת יָמֵי בְּרֵאשִׁית. אָמַר לִיָּה, אֵינֶנּוּ
 עוֹמְקֵי סְדְרֵי בְּרֵאשִׁית, דָּלָא אִיתְגַּלוּ לְבַר נָשׁ,
 וְזִמְיִין צַדִּיקָא לְמַנְדַּע לֹון, בְּגוּוֹנָא דָא יִנְדַּעוֹן
 אֵינֶנּוּ דְעַסְקוּ בְּאוֹרֵייתָא תְדִיר.

לשון הקודש

לְצַדִּיקִים לְעֵתִיד לְבָא.

קָם רַבִּי בּוֹ עַל רִגְלָיו וְאָמַר, אֵם כֶּךָ הוּא
 – לֹא הָיָה לוֹ לֹמַר אֵלָּא יַיִן הַמְּשׁוּמָר
 בַּעֲנָבֵיו מִהַר סִינִי, מִה זֶה מִשֵּׁשֶׁת יָמֵי
 בְּרֵאשִׁית? אָמַר לוֹ, אוֹתָם עֲמָקֵי סְדְרֵי
 בְּרֵאשִׁית שֶׁלֹא הִתְגַּלוּ לְאָדָם, וְעֲתִידִים
 הַצַּדִּיקִים לְדַעַת אוֹתָם, כְּמוֹ כֵּן יִדְעוּ
 אוֹתָם שְׁעַסְקוּ בַּתּוֹרָה תָּמִיד.

יָכְלוּ – וְהַתּוֹרָה לֹא תִכְלָה. וְאֵין דְּבַר
 חֲבִיב לִפְנֵי הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא כְּמוֹ
 הַתּוֹרָה וְלוֹמְדֶיהָ. שִׁשְׁנִינוּ, כָּל הַמִּתְעַסֵּק
 בַּתּוֹרָה בְּכָל יוֹם, יִתְחַדְּשׁוּ לוֹ סְתָרִים שֶׁל
 מַעְלָה, וְהַתּוֹרָה אוֹמֶרֶת לוֹ (שם ח) אֲשַׁקֵּךְ
 מִיַּיִן הָרְקָה מֵעֵסִים רַמְנִי. וְהוּא יִינָה שֶׁל
 תּוֹרָה, וְזֶהוּ יַיִן הַמְּשׁוּמָר מִשֵּׁשֶׁת יָמֵי
 בְּרֵאשִׁית, וְהֵם דְּבָרִים הָעֲתִידִים לְהִגָּלוֹת

וְתֵאנָא, אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, רָזָא אֲוִרֵיתָא לְחַבִּימִין
 אֲתִיחִיבוּ, לְאִינוּן דְּאֲתַעְסִיקוּ בְּאֲוִרֵיתָא
 תְּדִיר. וְתַנִּי רַבִּי יְהוּדָה, כָּל מֵאן דְּהוּא עָסִיק
 בְּאֲוִרֵיתָא כָּל צָרְבוּ, סָלְקִין לִיה לְנִשְׁמָתִיה לְעִילָא,
 כִּד אִיהוּ נָאִים בְּשִׁנְתִּיה, וְאוֹלְפִין לִיה מִעוּמְקִי
 תּוֹרָה. וּמִינָה דְּוֹבְבָן וּמִרְחֶשֶׁן שְׁפוּתִיה בִּימָמָא,
 הָדָא הוּא דְּכָתִיב, (שם ז י) דְּוֹבֵב שְׁפָתַי יִשְׁנִים.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק, כָּל הַמֵּתַעֲסֵק בַּתּוֹרָה לְשִׁמְהָ,
 בְּשִׁהוּא יָשֵׁן בַּלִּילָה, נִשְׁמָתוֹ עוֹלָה לְמַעְלָה
 וּמִרְאִין לָהּ אוֹתָן הַדְּבָרִים הָעֲתִידִין לִהְיוֹת בָּעוֹלָם.

רַבִּי יוֹסִי הָיָה יָתִיב וְעָסִיק בְּאֲוִרֵיתָא, אֵתָא לְגַבִּיהּ
 רַבִּי אַבָּא, אָמַר רַבִּי יוֹסִי מֵאֲרִי דְשִׁמְעָתָא
 אֵתָא. קָם קַמִּיהּ, יָתְבוּ וְאֲתַעְסִקוּ בְּאֲוִרֵיתָא, עַד

לשון הקודש

שְׁפָתַי יִשְׁנִים.
 אָמַר רַבִּי יִצְחָק, כָּל הַמֵּתַעֲסֵק בַּתּוֹרָה
 לְשִׁמְהָ, בְּשִׁהוּא יָשֵׁן בַּלִּילָה, נִשְׁמָתוֹ עוֹלָה
 לְמַעְלָה, וּמִרְאִים לָהּ אוֹתָם הַדְּבָרִים
 הָעֲתִידִים לִהְיוֹת בָּעוֹלָם.
 רַבִּי יוֹסִי הָיָה יוֹשֵׁב וְעוֹסֵק בַּתּוֹרָה. בָּא
 אֵלָיו רַבִּי אַבָּא. אָמַר רַבִּי יוֹסִי, בַּעַל
 הַהֲלָכָה בָּא. קָם לְפָנָיו. יָשְׁבוּ וְהִתְעַסְקוּ

וְלַמְדֵּנוּ, אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, סוּדוֹת
 הַתּוֹרָה נִתְּנוּ לְחַכְמִים, לְאוֹתָם
 שְׁמֵתַעְסִקִים תְּמִיד בַּתּוֹרָה. וְשִׁנָּה רַבִּי
 יְהוּדָה, כָּל מִי שֶׁהוּא עוֹסֵק בַּתּוֹרָה כָּל
 צָרְבוּ, מַעֲלִים אֶת נִשְׁמָתוֹ לְמַעְלָה,
 בְּשִׁהוּא יָשֵׁן בְּשִׁנְתוֹ, וּמַלְמִדִים אוֹתוֹ
 מִעֲמֻקֵּי תּוֹרָה, וּמִמֶּנָּה דְּוֹבְבִים וּמִרְחֶשֶׁים
 שְׁפָתוֹתָיו בַּיּוֹם. זֶהוּ שְׁכָתוֹב (שם ז) דְּוֹבֵב

דָּהוּוּ יְתִבִּי, רָמַשׁ לִילְיָא, יְתָבוּ וְאַתְעֲסֻקוּ בָּהּ, עַד
פִּלְגּוּת לִילְיָא.

אֲדַמִּיךְ רַבִּי אַבָּא, וְרַבִּי יוֹסִי הָהוּא יְתִיב, חָמָא
לְרַבִּי אַבָּא, דְּאַנְפּוּי מְסַמְקִי טַפִּי, וְהוּא
חֲיִיד, וְחָמָא נְהוֹרָא רַבָּא בְּבִיתָא. אָמַר רַבִּי יוֹסִי,
שָׁמַע מִיָּנִיה דְּשִׁכְנִיתָא הָבָא. אַרְבִּין עֵינָיו, יְתִיב
תַּמָּן. עַד דִּהְוָה סָלִיק שְׁחֲרוּתָא דְּצַפְרָא, וְנְהוֹרָא
הָהוּא נָהִיר בְּבִיתָא, עַד דְּזַקֵּף עֵינָיו, חָמָא צַפְרָא
וְאַתְחַשֵּׁךְ בֵּיתָא.

אֵיתְעַר רַבִּי אַבָּא, וְאַנְפּוּי הָווּ נְהִירִין, וְעֵינָיו
חֲיִיבִין. אַחִיד בֵּיה רַבִּי יוֹסִי, אָמַר רַבִּי
אַבָּא, אֲנָא יַדְעֵנָא מָה אַתְּ בָּעִי. חֲיִיד, רַזִּין עֲלָאִין
חֲמִית, וּבְשַׁעֲתָא דְּאַחִיד נִשְׁמַתָּא דִּילִי מְאִירִי
דְּאַפִּיָּא, סָלִיק לָהּ לְאַדְרִין רַבְרַבִּין וְעִילָאִין.

לשון הקודש

עד שהרים עיניו ראה הבקר, ונחשך
הבית.

התעורר רבי אבא, ופניו היו מאירים
ועיניו צוחקות. אחז בו רבי יוסי. אמר
רבי אבא, אני יודע מה שאתה רוצה,
חיד, סודות עליונים ראית, ובשעה
שאחז בנשמת, בעל הפנים העלה אותך
לחדרים גדולים ועליונים.

בתורה. בעודם יושבים, ירד הלילה.
ישבו והתעסקו בה עד חצות הלילה.

נרדם רבי אבא, ורבי יוסי היה יושב.
ראה את רבי אבא שפניו מעט סמוקות,
והוא צוחק. וראה אור גדול בבית. אמר
רבי יוסי, מזה נשמע ששכינה כאן.
הרבין עיניו. ישב שם. עד שהיתה עולה
שחרות הבקר והאור היה מאיר בבית,

וְחַמִּית נִשְׁמַתְהוֹן דְּשֶׁאָר צְדִיקָא דְסֻלְקִי תַפְּן.
 וְאָמַר לֹון זָבֵאִין אֶתוֹן צְדִיקָא, דְּבִגְיִיבֹון
 אֲנָא אֶתְבְּנִי בְּבִינָא קְדִישָׁא, דְּשֶׁמָּא יִקְרָא,
 לְאַעְנָאָה לְחִילּוּי דְּמִלְכָּא עִילָאָה. וְחַמִּית אוֹרִיִּיתִי,
 דְּהִזְה מְנַחָא תַפְּן תְּלִי תְלִים כְּמִגְדָּלָא רַבָּא. וְבִגְיִי
 כְּךָ חֲדִינָא בְּחוּלְקִי, וְחִיבִין עֵינָאִי.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק, אַל תִּתְּמָה עַל הָא דְרַבִּי אַבָּא,
 דִּהָא קָרָא אֶסְהִיד כְּךָ. דְּתַנִּינָן, עָשָׂה
 הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לָזֶה הַמְּמוֹנָה תַחְתָּיו, וְתִלָּה
 מִמֶּנּוּ כָּל שְׂאָר הַצְּבָאוֹת, בְּהָאִי צִנָּאר, שְׁכָל הַגּוֹף
 תְּלוּי מִמֶּנּוּ. וּבִשְׁעָה שֶׁהַצְּדִיקִים עוֹסְקִים בַּתּוֹרָה,
 הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בּוֹנֶה עוֹלָמוֹ, וְנוֹתֵן שְׁמוֹ בְּקִרְבּוֹ,
 לְהַגִּיעַ לְכָל, וּלְהַסְפִּיק לְעוֹלָם מִטּוֹבוֹ שֶׁל מְקוֹם.

לשון הקודש

רַבִּי אַבָּא, שְׁהֲרִי הַפְּסוּק מַעִיד כְּךָ,
 שְׁשִׁנִּינוּ, עָשָׂה הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת זֶה
 הַמְּמוֹנָה תַחְתָּיו, וְתִלָּה מִמֶּנּוּ כָּל שְׂאָר
 הַצְּבָאוֹת, כְּמוֹ הַצִּנָּאר הַזֶּה, שְׁכָל הַגּוֹף
 תְּלוּי מִמֶּנּוּ. וּבִשְׁעָה שֶׁהַצְּדִיקִים עוֹסְקִים
 בַּתּוֹרָה, הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בּוֹנֶה עוֹלָמוֹ,
 וְנוֹתֵן שְׁמוֹ בְּקִרְבּוֹ, לְהַגִּיעַ לְכָל, וּלְהַסְפִּיק
 לְעוֹלָם מִטּוֹבוֹ שֶׁל מְקוֹם.

וְרִאִיתִי אֶת נִשְׁמוֹת שְׂאָר הַצְּדִיקִים
 שְׁעוֹלוֹת לְשָׁם, וְאָמַר לָהֶם, אֲשֶׁרִיכֶם
 הַצְּדִיקִים שֶׁבִשְׂבִּילָכֶם אֲנִי נִבְנֶה בְּבִנְיָן
 קְדוֹשׁ שֶׁל הַשֵּׁם הַנִּכְבָּד, לַעֲנוֹת לְצַבָּאוֹת
 הַמִּלָּךְ הָעֲלִיּוֹן. וְרִאִיתִי אֶת תּוֹרַתִּי
 שְׁהִיְתָה מְנַחֶת שָׁם תְּלִי תְלִים כְּמִגְדָּל
 גָּדוֹל, וּמִשּׁוֹם כְּךָ שְׁמַחְתִּי בְּחֻלְקִי, וְצִחְקוֹ
 עֵינִי.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק, אַל תִּתְּמָה עַל זֶה שֶׁל

וּבְשָׂאִין הַצְּדִיקִים עוֹסְקִין בַּתּוֹרָה, הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ
 הוּא נוֹטֵל שְׂמוֹ מִקְרָבוֹ, וְאִזִּי הָעוֹלָם
 חָסֵר, וְהוּא אֵינוֹ בְּמַעֲלוֹת הַיְּכוּלֹת. מִנָּא לָן,
 דְּכַתִּיב, (שם ד ד) כְּמִגְדֹּל דְּדוֹר צִוְּאֵרָךְ בְּנוֹי לְתַלְפִּיּוֹת.
 אִם מֵרָבִים וּמִגְדָּלִים הַצְּדִיקִים תּוֹרָה בְּהָאֵי מִגְדָּל,
 מִיֵּד צִוְּאֵרָךְ בְּנוֹי לְתַלְפִּיּוֹת. זֶהוּ שֶׁהוּא צִוְּאָרוֹ שֶׁל
 עוֹלָם, בְּנוֹי בְּבִנְיָן קָדוֹשׁ, שֶׁכָּל הַפִּיּוֹת תָּלוּ וְנִלְאוּ
 לְדַעַת הַשְּׁגָחָתוֹ, וְזֶהוּ תַלְפִּיּוֹת, בְּכֹה דַּאֲתָּ
 אָמַר (בראשית מז יג) וַתֵּלֶה אֶרֶץ מִצְרַיִם.

וְאִזִּי אֵלֶּף הַמִּגֵּן תָּלוּי עָלָיו, וְכָל שְׁלִטֵי הַגְּבָרִים,
 אוֹתָן הַנִּקְרָאִים אֵלֶּף אֶלְפִין, וְכָל הַנִּשְׁאָר
 תָּלוּיִם עָלָיו, וְכָל הַשְּׁלִיטִין, וְכָל הָעוֹלָמוֹת, מִלְּאִים
 מְטוּבֵי שֶׁל מְקוֹם.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, וְהֵינּוּ דְּכַתִּיב וַיַּחֲלֵם וְהִנֵּה סֵלָם
 מִצָּב אֶרֶצָה, בְּלוּמֵר, בְּשֶׁהַצְּדִיקִים אֵינָם

לשון הקודש

הַפִּיּוֹת תָּלוּ וְנִלְאוּ לְדַעַת הַשְּׁגָחָתוֹ, וְזֶהוּ
 תַלְפִּיּוֹת, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (בראשית מז) וַתֵּלֶה
 אֶרֶץ מִצְרַיִם.

וְאִזִּי אֵלֶּף הַמִּגֵּן תָּלוּי עָלָיו, וְכָל שְׁלִטֵי
 הַגְּבָרִים. אוֹתָם הַנִּקְרָאִים אֵלֶּף אֶלְפִים,
 וְכָל הַנִּשְׁאָר תָּלוּיִם עָלָיו, וְכָל הַשְּׁלִיטִים
 וְכָל הָעוֹלָמוֹת מִלְּאִים מְטוּבֵי שֶׁל מְקוֹם.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, וְהֵינּוּ שְׂכָתוֹב (שם כח)

וּבְשָׂאִין הַצְּדִיקִים עוֹסְקִים בַּתּוֹרָה,
 הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא נוֹטֵל שְׂמוֹ מִקְרָבוֹ, וְאִזִּי
 הָעוֹלָם חָסֵר, וְהוּא אֵינוֹ בְּמַעֲלוֹת הַיְּכוּלֹת.
 מִנֵּין לָנוּ? שְׂכָתוֹב (שיר ד) כְּמִגְדֹּל דְּוִיד
 צִוְּאֵרָךְ בְּנוֹי לְתַלְפִּיּוֹת. אִם מֵרָבִים
 וּמִגְדָּלִים הַצְּדִיקִים תּוֹרָה כְּמִגְדָּל הַזֶּה,
 מִיֵּד צִוְּאֵרָךְ בְּנוֹי לְתַלְפִּיּוֹת. זֶהוּ שֶׁהוּא
 צִוְּאָרוֹ שֶׁל עוֹלָם, בְּנוֹי בְּבִנְיָן קָדוֹשׁ, שֶׁכָּל

עוֹסְקִים בַּתּוֹרָה, סֶלֶם מִצֵּב אֶרֶצָה, וְאִינוּ בִּמְעָלָה.
זְכוּ הַצְּדִיקִים וְעִסְקוּ בַּתּוֹרָה, רֹאשׁוֹ מִגִּיעַ הַשְּׁמִימָה,
אִזִּי יֵשׁ לוֹ מְעָלָה, וְכָל טוֹב לֹא יִחְסֹר, וּמִיד וְהִנֵּה
מִלֵּאכֵי אֱלֹהִים עוֹלִים וְיורִדִים בּוֹ. מֵאִי בּוֹ. אָמַר
רַבִּי יְהוּדָה, בְּשֵׁמוֹ שֶׁל מָקוֹם. בְּמָה דֹאֶת אָמַר (תהלים
קִיח כד) נְגִילָה וְנִשְׁמָחָה בּוֹ.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק, בּוֹ, בְּהֵיחֻא מְמוּנָה. וּמִפְּנֵי מַה.
דְּכָתִיב אַחֲרָיו, וְהִנֵּה ה' נֹצֵב עָלָיו, עַל הַחֻא
מְמוּנָה. מִפְּנֵי זֶה עוֹלִים וְיורִדִים בְּשִׁבְלֹו. מִפְּנֵי
שְׁמוֹ שֶׁל מָקוֹם, שֶׁהוּא נֹצֵב עָלָיו. אָמַר רַבִּי תַנְחוּם,
לְמָה נִקְרָא שְׁמוֹ מֶלֶךְ שָׁלֵם, מִכָּל שְׂאָר הַצְּבָאוֹת.
שְׂאִין לָךְ נוֹשֵׂא שְׁמוֹ שֶׁל מָקוֹם בְּקֶרְבּוֹ כִּמוֹ זֶה.

אָמַר רַבִּי יַעֲקֹב, רָמְזוֹ לְיַעֲקֹב, וְהִשִּׁיבּוֹ עַל מַה
שֶׁנִּתְרַעַם לִפְנֵי הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. כְּלוּמַר,

לשון הקודש

אָמַר רַבִּי יִצְחָק, בּוֹ – בָּאוּתוֹ מְמָנָה.
וּמִפְּנֵי מַה? שֶׁכָּתוּב אַחֲרָיו (בראשית כח) וְהִנֵּה
ה' נֹצֵב עָלָיו, עַל אוֹתוֹ מְמָנָה. מִפְּנֵי זֶה
עוֹלִים וְיורִדִים בְּשִׁבְלֹו, מִפְּנֵי שְׁמוֹ שֶׁל
מָקוֹם שֶׁהוּא נֹצֵב עָלָיו. אָמַר רַבִּי תַנְחוּם,
לְמָה נִקְרָא שְׁמוֹ מֶלֶךְ שָׁלֵם מִכָּל שְׂאָר
הַצְּבָאוֹת? שְׂאִין לָךְ נוֹשֵׂא שְׁמוֹ שֶׁל מָקוֹם
בְּקֶרְבּוֹ כִּמוֹ זֶה.

אָמַר רַבִּי יַעֲקֹב, רָמְזוֹ לְיַעֲקֹב, וְהִשִּׁיבּוֹ

וַיַּחֲלֵם וְהִנֵּה סֶלֶם מִצֵּב אֶרֶצָה, כְּלוּמַר,
כְּשֶׁהַצְּדִיקִים אֵינָם עוֹסְקִים בַּתּוֹרָה –
סֶלֶם מִצֵּב אֶרֶצָה, וְאִינוּ בִּמְעָלָה. זְכוּ
הַצְּדִיקִים וְעִסְקוּ בַּתּוֹרָה – רֹאשׁוֹ מִגִּיעַ
הַשְּׁמִימָה, אִזִּי יֵשׁ לוֹ מְעָלָה וְכָל טוֹב לֹא
יִחְסֹר. וּמִיד – וְהִנֵּה מִלֵּאכֵי אֱלֹהִים עוֹלִים
וְיורִדִים בּוֹ. מַהוּ בּוֹ? אָמַר רַבִּי יְהוּדָה,
בְּשֵׁמוֹ שֶׁל מָקוֹם, כִּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (תהלים קִיח)
נְגִילָה וְנִשְׁמָחָה בּוֹ.

שָׂאם בָּנָיו יִזְכּוּ לַעֲסוֹק בַּתּוֹרָה וּבַמִּצְוֹת, יֵשׁ מַעֲלָה לָזֶה, וּמַעֲלָה לְבָנָיו. לֹא זָכוּ לַעֲסֹק בַּתּוֹרָה וּבַמִּצְוֹת, אֵין מַעֲלָה לָזֶה, וְאֵין מַעֲלָה לְבָנָיו. הֲדָא הוּא דְבִתְיָב, וְהִנֵּה מְלָאכִי אֱלֹהִים עֲלִים וְיֹרְדִים בּוֹ. מְלָאכִי אֱלֹהִים, אֵלֹו בָּנָיו שָׁל יַעֲקֹב, זָכוּ עוֹלָם. לֹא זָכוּ, יֹרְדִים. בּוֹ: בְּשִׁבְלֹו. בּוֹ: בְּשֵׁישׁ לוֹ מַעֲלָה יֵשׁ לָהֶם.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק, כָּל שְׂרֵי הָאֲמוֹת, הָיוּ עוֹלָם אוֹ יֹרְדִים בְּשִׁבְלִי זֶה. בְּשֵׁישׁ לוֹ מַעֲלָה, יֹרְדִים שְׂרֵי הָאֲמוֹת. בְּשֵׁישׁ לוֹ יִרְדָּה, עוֹלָם. וְהַכֹּל תָּלוּי בְּבָנָיו שָׁל יַעֲקֹב. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה בַּר שְׁלֹום, אֵין טוֹב וְאֵין רָע בָּא לְעוֹלָם, אֶלָּא בְּשִׁבְלִי בָּנָיו שָׁל יַעֲקֹב.

לשון הקודש

על מה שנתרעם לפני הקדוש ברוך הוא. כלומר, שאם בָּנָיו יִזְכּוּ לַעֲסֹק בַּתּוֹרָה וּבַמִּצְוֹת, יֵשׁ מַעֲלָה לָזֶה וּמַעֲלָה לְבָנָיו. לֹא זָכוּ לַעֲסֹק בַּתּוֹרָה וּבַמִּצְוֹת – אֵין מַעֲלָה לָזֶה וְאֵין מַעֲלָה לְבָנָיו. וְהוּא שְׂפָתוֹב (שם) וְהִנֵּה מְלָאכִי אֱלֹהִים עֲלִים וְיֹרְדִים בּוֹ. מְלָאכִי אֱלֹהִים – אֵלֹו בָּנָיו שָׁל יַעֲקֹב, זָכוּ עוֹלָם. לֹא זָכוּ – יֹרְדִים. בּוֹ – בְּשִׁבְלֹו, בּוֹ – בְּשֵׁישׁ לוֹ מַעֲלָה, יֵשׁ לָהֶם. אָמַר רַבִּי יִצְחָק, כָּל שְׂרֵי הָאֲמוֹת הָיוּ עוֹלָם אוֹ יֹרְדִים בְּשִׁבְלִי זֶה. בְּשֵׁישׁ לוֹ מַעֲלָה – יֹרְדִים שְׂרֵי הָאֲמוֹת. בְּשֵׁישׁ לוֹ יִרְדָּה – עוֹלָם. וְהַכֹּל תָּלוּי בְּבָנָיו שָׁל יַעֲקֹב. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה בַּר שְׁלֹום, אֵין טוֹב וְאֵין רָע בָּא לְעוֹלָם אֶלָּא בְּשִׁבְלִי בָּנָיו שָׁל יַעֲקֹב.

הַגִּמּוֹן אֶחָד בָּא לְרַבִּי אֲבָהוּ, וַאֲמַר, אֵיט
לְאַתְכִּנְפָא כָּל עֲלָמָא עֲלִיכוּ, כְּעַל הָא
גּוֹבָא, לְאוּבָדָא לְכוּן מִן עֲלָמָא בְּשַׁעְתָּא חֲדָא.
אוּמָה דָּא הִיא לֹא פִלְחָה לְמֵאֲרָה, כְּתִיב (דברים יא
יז) וְעֲצַר אֶת הַשָּׁמַיִם וְלֹא יִהְיֶה מָטָר וְהִאֲדָמָה לֹא
תִתֵּן אֶת יְבוּלָהּ. אִי הִיא סְטִיָּא, כָּל עֲלָמָא יִיבֹד
בְּגִינָה. אָמַר לִיה, וְהָא אַתּוֹן עֲבָדִין לָהּ דְּתַסְטִי
וְלֹא תִתֵּן בְּאוֹרְחָא דְּבִשְׂרָא. אָמַר לִיה חוֹבֵתְכוֹן
עֲבָדִין לְאַתְעָרָא לָן. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה שְׁפִיר קָאמַר
הֵהוּא הַגִּמּוֹן.

תָּנּוּ רַבָּנָן, וְהִנֵּה סֶלֶם מַצֵּב אֶרְצָה, זֶהוּ בֵּית
עוֹלָמִים. וְרָאשׁוּ מְגִיעַ הַשָּׁמַיְמָה, הֵדָא הוּא
דְּכְתִיב (שמות טו יז) מִכּוֹן לְשִׁבְתֶּךָ פַּעֲלָתָהּ. אֵיזָהוּ
רָאשׁוּ, זֶהוּ צִיּוֹן, שְׁשָׁם הַשְּׂכִינָה, וְהַכְּרוּבִים, וְקֹדֶשׁ

לשון הקודש

אוּמָה שְׂתַסְטָה וְלֹא תִלָּךְ בְּדֶרֶךְ בִּשְׂרָה.
אָמַר לוֹ, חֲטָאִיכֶם הֵם הָעוֹשִׂים לְעוֹרֵר
אוּתָנּוּ. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, יָפָה אָמַר אוּתָנּוּ
הַגִּמּוֹן.

שָׁנּוּ רַבּוּתֵינוּ, (בראשית כח) וְהִנֵּה סֶלֶם מַצֵּב
אֶרְצָה - זֶהוּ בֵּית עוֹלָמִים. וְרָאשׁוּ מְגִיעַ
הַשָּׁמַיְמָה - זֶהוּ שְׂכָתוֹב (שמות טו) מִכּוֹן
לְשִׁבְתֶּךָ פַּעֲלָתָהּ. אֵיזָהוּ רָאשׁוּ? זֶהוּ צִיּוֹן,

הַגִּמּוֹן אֶחָד בָּא לְרַבִּי אֲבָהוּ וַאֲמַר: יֵשׁ
לְכֻנָּם אֶת כָּל הָעוֹלָם עֲלִיכֶם כְּמוֹ עַל
הָאֶרֶץ הַזֶּה, לְהַאֲבִיד אֶתְכֶם מִן הָעוֹלָם
בְּשַׁעֲהַ אַחַת. הָאֲמָה הוּא אֵין עוֹבְדַת
לְרַבּוּנָה, כְּתוּב (דברים יז) וְעֲצַר אֶת הַשָּׁמַיִם
וְלֹא יִהְיֶה מָטָר וְהִאֲדָמָה לֹא תִתֵּן אֶת
יְבוּלָהּ. אִם הִיא סוּטָה, כָּל הָעוֹלָם יֵאבֹד
בְּשִׁבְלָהּ! אָמַר לוֹ וְהָרִי אַתֶּם עוֹשִׂים

הַקִּדְּשִׁים. אָמַר רַבִּי אֲבָא, סוּלָם זֶה סִינִי, שָׁבוּ
נִיתְּנָה תוֹרָה, וְשָׁם נִגְלוּ מִרְכְּבוֹתָיו שֶׁל הַקִּדּוּשׁ
בְּרוּךְ הוּא.

רַבִּי בָּא בְּשֵׁם ר' יוֹחָנָן אָמַר, עוֹד אֵיתָ לְאַסְתָּכְלָא
בְּהָא קָרָא בְּדִבְקֵי מִיתָא, (שה"ש ד' ד') בְּמִגְדָּל
דְּיֹד צִנְאֲרָךְ בְּנוֹי לְתַלְפִּיּוֹת, דִּהָא תַנִּינָן, אָמַר רַבִּי
שְׁמַעוֹן אָמַר רַבִּי זִירָא, כָּל זְמַן שְׂיִשְׂרָאֵל הָיוּ
עוֹסְקִים בַּתּוֹרָה, בֵּית הַמִּקְדָּשׁ הָיָה קַיָּים, הָדָא הוּא
דְּכַתִּיב, בְּמִגְדָּל דְּיֹד צִנְאֲרָךְ בְּנוֹי. אִי מִגְדָּלִים
תּוֹרָה, בְּהָא מִגְדָּל, צִנְאֲרָךְ בְּנוֹי. מַהוּ צִנְאֲרָךְ, זֶה
בֵּית הַמִּקְדָּשׁ. הָדָא הוּא דְּכַתִּיב, (בראשית מה יד) וַיִּפֹּל עַל
צִנְאֲרֵי בְנֵימִין אָחִיו וַיִּבֶךְ, מִלְּמַד שְׁכַבָּה עַל מִקְדָּשׁ
רִאשׁוֹן וְעַל מִקְדָּשׁ שֵׁנִי.

לשון הקודש

אָמַר רַבִּי זִירָא, כָּל זְמַן שְׂיִשְׂרָאֵל הָיוּ
עוֹסְקִים בַּתּוֹרָה, בֵּית הַמִּקְדָּשׁ הָיָה קַיָּים.
זֶהוּ שְׁכַתוֹב בְּמִגְדָּל דְּיֹד צִנְאֲרָךְ בְּנוֹי. אִם
מִגְדָּלִים תּוֹרָה כְּאוֹתוֹ מִגְדָּל – צִנְאֲרָךְ
בְּנוֹי. מַהוּ צִנְאֲרָךְ? זֶה בֵּית הַמִּקְדָּשׁ. זֶהוּ
שְׁכַתוֹב (בראשית מה) וַיִּפֹּל עַל צִנְאֲרֵי בְנֵימִין
אָחִיו וַיִּבֶךְ. מִלְּמַד שְׁכַבָּה עַל מִקְדָּשׁ
רִאשׁוֹן וְעַל מִקְדָּשׁ שֵׁנִי.

שֵׁשׁ הַשְּׂכִינָה וְהַכְּרוּבִים וְקִדְּשׁ
הַקִּדְּשִׁים. אָמַר רַבִּי אֲבָא, סָלָם זֶה סִינִי,
שָׁבוּ נִיתְּנָה תּוֹרָה, וְשָׁם נִגְלוּ מִרְכְּבוֹתָיו
שֶׁל הַקִּדּוּשׁ בְּרוּךְ הוּא.

רַבִּי בָּא בְּשֵׁם רַבִּי יוֹחָנָן אָמַר, עוֹד יֵשׁ
לְהַסְתָּבֵל בְּפֶסוּק זֶה בְּכִרְאִישׁוֹנָה, (שיר
השירים ד') בְּמִגְדָּל דְּיֹד צִנְאֲרָךְ בְּנוֹי
לְתַלְפִּיּוֹת, שְׁהָרֵי שְׁנִינִי, אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן

אָמַר רַבִּי (דף 17 ע"א) **וַיִּצְחָק, מֵהוּ מִגִּדְּלָא. אֵלֶּא מַה**
מִגִּדְּלָא דְדוֹד, מִגִּדְּלָא חֲזָק, אַף הַמִּתְעַסְקִים
בַּתּוֹרָה, צָרִיכִין חֲזוֹק, וּבִגְנוּן חֲזָק. ר' תַּנְחוּם אָמַר,
מִגִּדְּלָא דְדוֹד, מַה דְדוֹד הָיָה מִתְגִּדְּלָא בַּתּוֹרָה יוֹתֵר מִכָּל
בְּנֵי דוֹרוֹ, כִּדְּ הַמִּתְעַסְקִים בַּתּוֹרָה, צָרִיכִין לְהִתְגִּדְּלָא
בַּתּוֹרָה וְשִׁלָּא יִתְבַטְּלוּ מִמֶּנָּה.

מַה דְדוֹד הָיָה עוֹסֵק בַּתּוֹרָה לִילָה וַיּוֹמָם, כִּדְ צָרִיךְ
הָאָדָם לְהִתְעַסֵּק בַּתּוֹרָה לִילָה וַיּוֹמָם, וּבַעוֹד
שְׂיִתְעַסְקוּ בָּהּ, וַיִּתְגִּדְּלוּ בָּהּ, כְּמִגִּדְּלָא דְדוֹד הַצֹּאֵר
בְּנֵי בִגְנוּן חֲזָק וְגָדוֹל.

וְאִם לָאו, אֵלֶּף הַמִּגְן תָּלוּי עָלָיו, אֵלֹּי אֵלֶּף שָׁנִים
שְׂיִהְיוּ בְּגָלוֹת, וְהִדְבָּר תָּלוּי אִם יִגְאָלוּ בּוֹ
וְאִם לָאו. זָכוּ בַּתּוֹרָה, יִגְאָלוּ בְּאֵלֶּף שָׁנִים. לֹא זָכוּ,
כָּל שְׁלִטֵי הַגִּבּוֹרִים, אָמַר רַבִּי תַנְחוּם, כָּל שְׁלִטֵי
הַגִּבּוֹרִים יִשְׁתַּעֲבְדוּ בָּהֶם, וְלֹאֲחֵר בֵּן יִגְאָלוּ.

לשון הקודש

כִּד צָרִיךְ הָאָדָם לְהִתְעַסֵּק בַּתּוֹרָה לִילָה
 וַיּוֹמָם, וּבַעוֹד שְׂיִתְעַסְקוּ בָּהּ וַיִּתְגִּדְּלוּ בָּהּ
 – כְּמִגִּדְּלָא דְדוֹד הַצֹּאֵר בְּנֵי בִגְנוּן חֲזָק
 וְגָדוֹל.

וְאִם לָאו, אֵלֶּף הַמִּגְן תָּלוּי עָלָיו, אֵלֹּי
אֵלֶּף שָׁנִים שְׂיִהְיוּ בְּגָלוֹת, וְהִדְבָּר תָּלוּי
אִם יִגְאָלוּ בּוֹ וְאִם לָאו. זָכוּ בַּתּוֹרָה –
יִגְאָלוּ בְּאֵלֶּף שָׁנִים. לֹא זָכוּ – כָּל שְׁלִטֵי

אָמַר רַבִּי וַיִּצְחָק, מֵהוּ מִגִּדְּלָא? אֵלֶּא מַה
מִגִּדְּלָא דְדוֹד מִגִּדְּלָא חֲזָק, אַף הַמִּתְעַסְקִים
בַּתּוֹרָה צָרִיכִין חֲזוֹק וּבִגְנוּן חֲזָק. ר' תַּנְחוּם
אָמַר, מִגִּדְּלָא דְדוֹד – מַה דְדוֹד הָיָה מִתְגִּדְּלָא
בַּתּוֹרָה יוֹתֵר מִכָּל בְּנֵי דוֹרוֹ, כִּדְ
הַמִּתְעַסְקִים בַּתּוֹרָה צָרִיכִין לְהִתְגִּדְּלָא
בַּתּוֹרָה וְשִׁלָּא יִתְבַטְּלוּ מִמֶּנָּה.

מַה דְדוֹד הָיָה עוֹסֵק בַּתּוֹרָה לִילָה וַיּוֹמָם,

מִכָּאן אָמַר רַבִּי בָּא, וְהִנֵּה סֶלֶם מֵצֵב אֶרְצָה, וְהוּא בֵּית עוֹלָמִים, הַנֵּצֵב בְּבִנְיָנוּ, בְּשָׂבִיל אוֹתָן הָעוֹסְקִין בַּתּוֹרָה בָּאָרֶץ. וְרָאשׁוּ מִגִּיעַ הַשְּׂמִימָה, שֶׁהַמְקֻדָּשׁ הוּא בְּמַעְלָה גְּדוֹלָה, עַל כָּל הָעוֹלָם. וְהִנֵּה מִלֵּאכֵי אֱלֹהִים עֲלִים וְיֹרְדִים בּוֹ, אֵלֹהֵי בְּהֵנִי שָׂרָת.

ר' אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר, עַל שֶׁהוּא מִכּוּוֹן בְּנֶגֶד יְרוּשָׁלַיִם שֶׁל מַעְלָה. וְאוֹתָם הַשּׁוֹמְרִים יְרוּשָׁלַיִם שֶׁל מַעְלָה, הֵם שּׁוֹמְרִים יְרוּשָׁלַיִם שֶׁל מַטָּה. מִשְׁמַע, עֲלִים וְיֹרְדִים.

מָה מַעְלָה יוֹתֵר יֵשׁ בּוֹ. אָמַר רַבִּי אֱלִיעֶזֶר, וְהוּא דְּכָתִיב וְהִנֵּה ה' נֹצֵב עָלָיו. כִּמָּה דָּאֵתְ אָמַר (תהלים קכז א) אִם ה' לֹא יִשְׁמֹר עִיר שְׁוֹא שָׁקֵד שׁוֹמֵר. וְהִינֵנוּ דְּכָתִיב, וְהִנֵּה ה' נֹצֵב עָלָיו, לְהִיּוֹת שׁוֹמֵר עַל אוֹתָן הַשּׁוֹמְרִים.

לשון הקודש

מִלֵּאכֵי אֱלֹהִים עֲלִים וְיֹרְדִים בּוֹ – אֵלֹהֵי בְּהֵנִי שָׂרָת.

רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר, עַל שֶׁהוּא מִכּוּוֹן בְּנֶגֶד יְרוּשָׁלַיִם שֶׁל מַעְלָה. וְאוֹתָם הַשּׁוֹמְרִים יְרוּשָׁלַיִם שֶׁל מַעְלָה, הֵם שּׁוֹמְרִים יְרוּשָׁלַיִם שֶׁל מַטָּה. מִשְׁמַע עֲלִים וְיֹרְדִים. **מָה** מַעְלָה יוֹתֵר יֵשׁ בּוֹ? אָמַר רַבִּי אֱלִיעֶזֶר, זֶהוּ שְׂכָתוֹב וְהִנֵּה ה' נֹצֵב עָלָיו.

הַגְּבוּרִים, אָמַר רַבִּי תַנְחוּם, כָּל שְׂלִמִי הַגְּבוּרִים יִשְׁתַּעֲבְדוּ בָהֶם, וּלְאַחֵר בֶּן יִגְאָלוֹ.

מִכָּאן אָמַר רַבִּי בָּא, וְהִנֵּה סֶלֶם מֵצֵב אֶרְצָה – זֶהוּ בֵּית עוֹלָמִים, הַנֵּצֵב בְּבִנְיָנוּ, בְּשָׂבִיל אוֹתָן הָעוֹסְקִין בַּתּוֹרָה בָּאָרֶץ. וְרָאשׁוּ מִגִּיעַ הַשְּׂמִימָה – שֶׁהַמְקֻדָּשׁ הוּא בְּמַעְלָה גְּדוֹלָה עַל כָּל הָעוֹלָם. וְהִנֵּה

מֵהוּ עָלָיו. אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, לְשִׁמְיָרָה. בְּמָה
 דָּאֲתָ אָמַר, (ירמיה לט יב) וְעֵינֶיךָ שִׁים עָלָיו.
 כֶּךָ (מ"א ט ג) וְהָיוּ עֵינֵי וְלִבִּי שָׁם כָּל הַיָּמִים. וְלַעֲתִיד
 לָבֹא, עֲתִיד הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לַחֲזוֹר לִירוּשָׁלַיִם,
 וְלַהֲיִיזֹת חוֹמָה לְשִׁמְרָה. בְּמָה דָּאֲתָ אָמַר, (זכריה ב
 ט) וְאֲנִי אֶהְיֶה לָּהּ נֶאֱמָר ה' חוֹמַת אֵשׁ סָבִיב וְלִכְבוֹד
 אֶהְיֶה בְּתוֹכָהּ.

הָאָרֶץ אֲשֶׁר אֲתָה שׁוֹכֵב עָלֶיהָ. אָמַר רַבִּי יִצְחָק,
 מִלְּמַד שְׁקָפֵל לוֹ אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל. אָמַר
 רַבִּי יְהוּדָה, בֵּית הַמִּקְדָּשׁ מִמָּשׁ הָיָה, וְעָלָיו
 נִתְבַּשֵּׁר, וְעָלָיו הָיָה שׁוֹכֵב. מִשְׁמַע דְּכֶתִיב וַיִּשְׁכֵּב
 בַּמָּקוֹם הַהוּא.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, מִן הַשְּׁלֹשָׁה אֲבוֹת לֹא נִתְבַּשֵּׁר
 אֶחָד מֵהֶם עַל בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, אֶלָּא יַעֲקֹב,

לשון הקודש

כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (זכריה ב) וְאֲנִי אֶהְיֶה לָּהּ נֶאֱמָר
 ה' חוֹמַת אֵשׁ סָבִיב וְלִכְבוֹד אֶהְיֶה
 בְּתוֹכָהּ.

הָאָרֶץ אֲשֶׁר אֲתָה שׁוֹכֵב עָלֶיהָ. אָמַר רַבִּי
 יִצְחָק, מִלְּמַד שְׁקָפֵל לוֹ אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל.
 אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, בֵּית הַמִּקְדָּשׁ מִמָּשׁ
 הָיָה, וְעָלָיו נִתְבַּשֵּׁר, וְעָלָיו הָיָה שׁוֹכֵב.
 מִשְׁמַע שְׁכֵתוֹב וַיִּשְׁכֵּב בַּמָּקוֹם הַהוּא.
 אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, מִן הַשְּׁלֹשָׁה אֲבוֹת לֹא

כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (תהלים קכז) אִם ה' לֹא יִשְׁמָר
 עִיר שָׁוְא שָׁקֵד שׁוֹמֵר. וְהֵינּוּ שְׁכֵתוֹב וְהֵנָּה
 ה' נֹצֵב עָלָיו, לַהֲיִיזֹת שׁוֹמֵר עַל אוֹתָם
 הַשׁוֹמְרִים.

מֵהוּ עָלָיו? אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, לְשִׁמְיָרָה.
 כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (ירמיה לט) וְעֵינֶיךָ שִׁים עָלָיו. כֶּךָ
 (מלכים-א ט) וְהָיוּ עֵינֵי וְלִבִּי שָׁם כָּל הַיָּמִים.
 וְלַעֲתִיד לָבֹא עֲתִיד הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
 לַחֲזוֹר לִירוּשָׁלַיִם, וְלַהֲיִיזֹת חוֹמָה לְשִׁמְרָה,

שֶׁהוּא שְׁלִישִׁי מִן הָאָבוֹת. וּבִנְגִיד אֵלּוּ הַשְּׁלֹשָׁה: יִשִּׁי, דָּוִד, שְׁלֹמֹה. שְׁלֹמֹה שֶׁהוּא הַשְּׁלִישִׁי בְּנֵאוּ.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, יַעֲקֹב שֶׁהוּא הַשְּׁלִישִׁי נִתְבָּשֵׁר עַל שְׁלֹמֹה, שֶׁהוּא הַשְּׁלִישִׁי, שְׂיִבְנֵהוּ. זֶה אוֹהֵב נָשִׁים, וְזֶה אוֹהֵב נָשִׁים. זֶה עוֹמֵד בְּתֵמוֹ, וְזֶה לֹא עוֹמֵד בְּתֵמוֹ, דְּכֵתִיב (מ"א יא ד) וַיְהִי לָעֵת זְקֵנָת שְׁלֹמֹה נָשָׂיו הָיוּ אֶת לִבָּבוּ.

ר' יוֹסִי פֶתַח, (תהלים מח ג) יִפֶּה נוֹף מְשׁוֹשׁ כָּל הָאָרֶץ הֵר צִיּוֹן יִרְבְּתִי צָפוֹן קִרְיַת מֶלֶךְ רַב. יִפֶּה נוֹף, זֶהוּ יְרוּשָׁלַיִם, שֶׁהוּא (נ"א שְׁהִיָּה) (משלי טז כד) מִתּוֹק לִנְפֶשׁ וּמִרְפָּא לְעַצְם. כִּמָּה דַּאֲתָ אָמַר (ש"ש ד יא) נִפְתַּת תַּמְפָּנָה שְׁפַתוֹתֶיךָ.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, אֶרֶץ מִצְרַיִם כָּל יָפִי שְׂבָה, נוֹף וְתַחֲפָנֶהָ הָיוּ. נוֹף הָיָה הַמְּשַׁבָּח מִכָּלָם,

לשון הקודש

נָשָׂיו הָיוּ אֶת לִבָּבוּ.

רַבִּי יוֹסִי פֶתַח, (תהלים מח) יִפֶּה נוֹף מְשׁוֹשׁ כָּל הָאָרֶץ הֵר צִיּוֹן יִרְבְּתִי צָפוֹן קִרְיַת מֶלֶךְ רַב. יִפֶּה נוֹף, זֶהוּ יְרוּשָׁלַיִם, שֶׁהוּא (שְׁהִיָּה) (משלי טז) מִתּוֹק לִנְפֶשׁ וּמִרְפָּא לְעַצְם, כִּמּוֹ שְׁנֵאמַר (שיר השירים ד) נִפְתַּת תַּמְפָּנָה שְׁפַתוֹתֶיךָ.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, אֶרֶץ מִצְרַיִם, כָּל יָפִי שְׂבָה, נוֹף וְתַחֲפָנֶהָ הָיוּ. נוֹף הָיָה

נִתְבָּשֵׁר אֶחָד מֵהֶם עַל בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, אֶלָּא יַעֲקֹב, שֶׁהוּא שְׁלִישִׁי מִן הָאָבוֹת. וּבִנְגִיד אֵלּוּ הַשְּׁלֹשָׁה: יִשִּׁי, דָּוִד, שְׁלֹמֹה. שְׁלֹמֹה שֶׁהוּא הַשְּׁלִישִׁי בְּנֵאוּ.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, יַעֲקֹב שֶׁהוּא הַשְּׁלִישִׁי נִתְבָּשֵׁר עַל שְׁלֹמֹה, שֶׁהוּא הַשְּׁלִישִׁי, שְׂיִבְנֵהוּ. זֶה אוֹהֵב נָשִׁים, וְזֶה אוֹהֵב נָשִׁים. זֶה עוֹמֵד בְּתֵמוֹ, וְזֶה לֹא עוֹמֵד בְּתֵמוֹ, וַיְהִי לָעֵת זְקֵנָת שְׁלֹמֹה (מלכים א-יא)

שְׁהִיְתָה בְּשֵׁלֶשׁ מֵאוֹת וְתִשְׁעִים וְחֲמִשׁ תִּבְשִׁימִין שֶׁל יִפִּי. וְצִיּוֹן גְּדֹלָה בִּיפִי וְהָדָר עַל נוֹף. דָּאָמַר רַבִּי יְהוּדָה לָמָּה נִקְרָא שְׁמָהּ צִיּוֹן, מָה הַצִּיּוֹן עוֹמֵד לָנֶם לְהִסְתַּכֵּל בּוֹ וכו'.

וְהִיְתָה גְדוֹלָה בִּיפִי מִנוֹף, הָדָא הוּא דְּכִתִּיב, יִפֵּה נוֹף מְשׁוֹשׁ כָּל הָאָרֶץ הִר צִיּוֹן יִרְבְּתִי צָפוֹן, שָׁכַל מִי שְׁהִיָּה רוֹאֶה אוֹתָהּ, הָיָה שָׁמָּה. דִּתְנִיָּא, אָמַר רַבִּי יוֹסִי אָמַר רַבִּי חֲנִיָּא, מַעֲוֹלָם לֹא נִבְנֶה אָדָם בִּירוּשָׁלַיִם וְהָיָה עֶצֶב, לְקַיִּים מֶה שֶׁנֶּאֱמַר מְשׁוֹשׁ כָּל הָאָרֶץ.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק, בֵּינָן שֹׁשְׁבִי יַעֲקֹב עָלֶיהָ, נִתְיָשֵׁב דַּעְתּוֹ, וְנִגְלָתָה עָלָיו הַשְּׂכִינָה וְדִבְרָה עִמּוֹ, מֶה שֶׁלֹּא הָיָה קוֹדֵם לָבֵן. דָּאָמַר רַבִּי יִצְחָק, עַד שֶׁעָמַד יַעֲקֹב בְּאוֹתוֹ מְקוֹם, לֹא נִגְלָתָה עָלָיו הַשְּׂכִינָה.

לשון הקודש

שָׁמָּה. שֶׁשְׁנִינּוּ, אָמַר רַבִּי יוֹסִי אָמַר רַבִּי חֲנִיָּא, מַעֲוֹלָם לֹא נִבְנֶה אָדָם בִּירוּשָׁלַיִם וְהָיָה עֶצֶב, לְקַיִּים מֶה שֶׁנֶּאֱמַר מְשׁוֹשׁ כָּל הָאָרֶץ.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק, בֵּינָן שֹׁשְׁבִי יַעֲקֹב עָלֶיהָ, נִתְיָשֵׁב דַּעְתּוֹ, וְנִגְלָתָה עָלָיו הַשְּׂכִינָה וְדִבְרָה עִמּוֹ, מֶה שֶׁלֹּא הָיָה קוֹדֵם לָבֵן. שֶׁאָמַר רַבִּי יִצְחָק, עַד שֶׁעָמַד יַעֲקֹב

הַמְּשַׁבֵּחַ מִכָּלֶם, שְׁהִיְתָה בְּשֵׁלֶשׁ מֵאוֹת וְתִשְׁעִים וְחֲמִשׁ תִּבְשִׁימִין שֶׁל יִפִּי. וְצִיּוֹן גְּדֹלָה בִּיפִי וְהָדָר עַל נוֹף. שֶׁאָמַר רַבִּי יְהוּדָה, לָמָּה נִקְרָא שְׁמָהּ צִיּוֹן? מֶה הַצִּיּוֹן עוֹמֵד לָנֶם לְהִסְתַּכֵּל בּוֹ וכו'.

וְהִיְתָה גְדוֹלָה בִּיפִי מִנוֹף, זֶהוּ שְׂכֵתוֹב יִפֵּה נוֹף מְשׁוֹשׁ כָּל הָאָרֶץ הִר צִיּוֹן יִרְבְּתִי צָפוֹן. שָׁכַל מִי שְׁהִיָּה רוֹאֶה אוֹתָהּ, הָיָה

בִּיּוֹן שְׂרָאָה יַעֲקֹב בֶּךָ, יָדַע שֶׁהַמָּקוֹם גָּרַם לוֹ,
וְהִקְיָן מִשְׁנָתוֹ, וְנִתְיָירָא שְׂמָא דְּבַר אַחֵר
הָיָה, וַיִּשְׁכַּב בְּבִתְחִלָּה. אָמַר לִיה קוּדְשָׁא בְּרִיד
הוּא, יַעֲקֹב, לֹא בֶּךָ הוּא, אֲנִי ה' אֱלֹהֵי אַבְרָהָם
אָבִיד וְאֱלֹהֵי יִצְחָק. וְעוֹד, הָאָרֶץ אֲשֶׁר אַתָּה שׁוֹכֵב
עָלֶיהָ לֹךְ אֶתְנַנָּה וּלְזִרְעֶךָ. וְלֹא אֶתְנַלָּה לְאַמָּה
אַחֶרֶת, בְּגִלּוֹי הַשְּׂכִינָה עַל הָאָרֶץ.

אָמַר רַבִּי יוֹסִי, מַהוּ אֲשֶׁר אַתָּה שׁוֹכֵב עָלֶיהָ.
אֵלֹא בְּשֵׁם שְׂאֵתָה שׁוֹכֵב עָלֶיהָ וְנִבּוּאָה
עִמָּךְ, בֶּךָ זִרְעֶךָ הִנְבּוּאָה תִּהְיֶה מְצוּיָה עִמָּהֶם, וְלֹא
עִם אַמָּה אַחֶרֶת.

ר' יַעֲקֹב פָּתַח, (ישעיה כו י) יִחַן רָשָׁע בַּל לָמַד צֶדֶק.
תִּנָּיָא, אָמַר רַבִּי יַעֲקֹב, וְוִי שְׁהָרָשָׁע יִחַן
בְּעוֹלָם הַזֶּה, זֶה זִרְעוֹ שֶׁל עֲשׂוֹ הָרָשָׁע. וּמִפְּנֵי מַה

לשון הקודש

אחֶרֶת בְּגִלּוֹי הַשְּׂכִינָה עַל הָאָרֶץ.
אָמַר רַבִּי יוֹסִי, מַהוּ אֲשֶׁר אַתָּה שׁוֹכֵב
עָלֶיהָ? אֵלֹא בְּשֵׁם שְׂאֵתָה שׁוֹכֵב עָלֶיהָ
וְנִבּוּאָה עִמָּךְ, בֶּךָ זִרְעֶךָ הִנְבּוּאָה תִּהְיֶה
מְצוּיָה עִמָּהֶם, וְלֹא עִם אַמָּה אַחֶרֶת.

רַבִּי יַעֲקֹב פָּתַח, (ישעיה כו) יִחַן רָשָׁע בַּל
לָמַד צֶדֶק. שְׁנִינּוּ, אָמַר רַבִּי יַעֲקֹב, וִי
שְׁהָרָשָׁע יִחַן בְּעוֹלָם הַזֶּה, זֶה זִרְעוֹ שֶׁל

בְּאוֹתוֹ מָקוֹם, לֹא נִגְלָתָה עָלָיו הַשְּׂכִינָה.
בִּיּוֹן שְׂרָאָה יַעֲקֹב בֶּךָ, יָדַע שֶׁהַמָּקוֹם גָּרַם
לוֹ, וְהִקְיָן מִשְׁנָתוֹ, וְנִתְיָירָא שְׂמָא דְּבַר
אַחֵר הָיָה, וַיִּשְׁכַּב בְּבִתְחִלָּה. אָמַר לוֹ
הַקּוּדֹשׁ בְּרוּךְ הוּא: יַעֲקֹב, לֹא בֶּךָ הוּא, אֲנִי ה'
אֱלֹהֵי אַבְרָהָם אָבִיד וְאֱלֹהֵי יִצְחָק. וְעוֹד, הָאָרֶץ
אֲשֶׁר אַתָּה שׁוֹכֵב עָלֶיהָ לֹךְ אֶתְנַנָּה וּלְזִרְעֶךָ.
וְלֹא אֶתְנַלָּה לְאַמָּה

יֵשׁ לָהֶם חֵן וְרַחֲמִים. מִפְּנֵי שְׁזָרְעוּ שָׁל יַעֲקֹב לֹא
לָמַד צֶדֶק. בְּאֶרֶץ נִכְחוֹת יַעֲזֹל, זוֹ יְרוּשָׁלַיִם, שֶׁהִיא
אֶרֶץ נִכְחוֹת.

מִהוּ יַעֲזֹל, אָמַר רַבִּי יַעֲקֹב, אֲוִירָא דְאַרְעָא
יִשְׂרָאֵל מִחֲפִים. וּמִרְמֹז נְבוּאָה. וְזָרְעוּ שָׁל
יַעֲזֹל הָאֲוִיר וְהַנְּבוּאָה. מִפְּנֵי מָה, מִפְּנֵי שְׁזָרְעוּ
שָׁל יַעֲקֹב לֹא רָאָה גֵאוֹת ה', וְאֵינָם עוֹסְקִים בַּתּוֹרָה,
וְעַל כֵּן יָחַן רָשָׁע וַיַּעֲזֹל טוֹב הָאֶרֶץ וְהַנְּבוּאָה. רַבִּי
יְהוּדָה בְּרַבִּי יְהוֹשֻׁעַ אָמַר, יָחַן רָשָׁע, אֵלּוֹ אֲמוֹת
הָעוֹלָם שֵׁישׁ לָהֶם מִמְּשָׁלָה בְּעוֹלָם הַזֶּה, מִפְּנֵי שֶׁלֹּא
לָמַד יִשְׂרָאֵל צֶדֶק.

פֶּרֶשֶׁת וַיֵּשֶׁב

תָּא חֲזִי, כַּמָּה שָׁנִין יָתִיב הָהוּא צְדִיק, דְּלֹא חָזָא
לְאִבּוּהָ עֲשָׂרִין וּתְרִין שָׁנִין. הָא אֵינּוֹן יָתִיבוּ

לשון הקודש

עָשׂוּ הָרָשָׁע. וּמִפְּנֵי מָה יֵשׁ לָהֶם חֵן
וְרַחֲמִים? מִפְּנֵי שְׁזָרְעוּ שָׁל יַעֲקֹב לֹא לָמַד
צֶדֶק. בְּאֶרֶץ נִכְחוֹת יַעֲזֹל – זוֹ יְרוּשָׁלַיִם,
שֶׁהִיא אֶרֶץ נִכְחוֹת.

מִהוּ יַעֲזֹל? אָמַר רַבִּי יַעֲקֹב, הָאֲוִיר שֶׁל
אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל מִחֲפִים. וּמִרְמֹז נְבוּאָה.
וְזָרְעוּ שָׁל עָשׂוּ יַעֲזֹל הָאֲוִיר וְהַנְּבוּאָה.

מִפְּנֵי מָה? מִפְּנֵי שְׁזָרְעוּ שָׁל יַעֲקֹב לֹא
בָּא וּרְאָה כַּמָּה שָׁנִים יָשֵׁב אוֹתוֹ צְדִיק,

פֶּרֶשֶׁת וַיֵּשֶׁב